

1
సు ది గు ం డ ం

(It happened at willow castle)

2

[ఒకవైపున ప్రేమ - మరోవైపున సైనిక క్రమ శిక్షణ - యింకొకవైపున కర్తవ్య నిర్వహణ ఈ సుడిగుండంలో చిక్కుకుని నిలవదొక్కుకున్న చీనా ఎర్రసైనికుని ప్రణయగాధ.

రచయిత ఎర్రసైన్యంలో సంస్కృతీ ప్రబోధకుడు... అనుభవం ఆధారంగా వ్రాసిన ఈ ప్రణయగాధ అతని ప్రథమరచనే అయినా సైనికజీవితాన్ని చిత్రించిన రచయితలలో అగ్రగణ్యునిగా పేరు తెచ్చింది.]

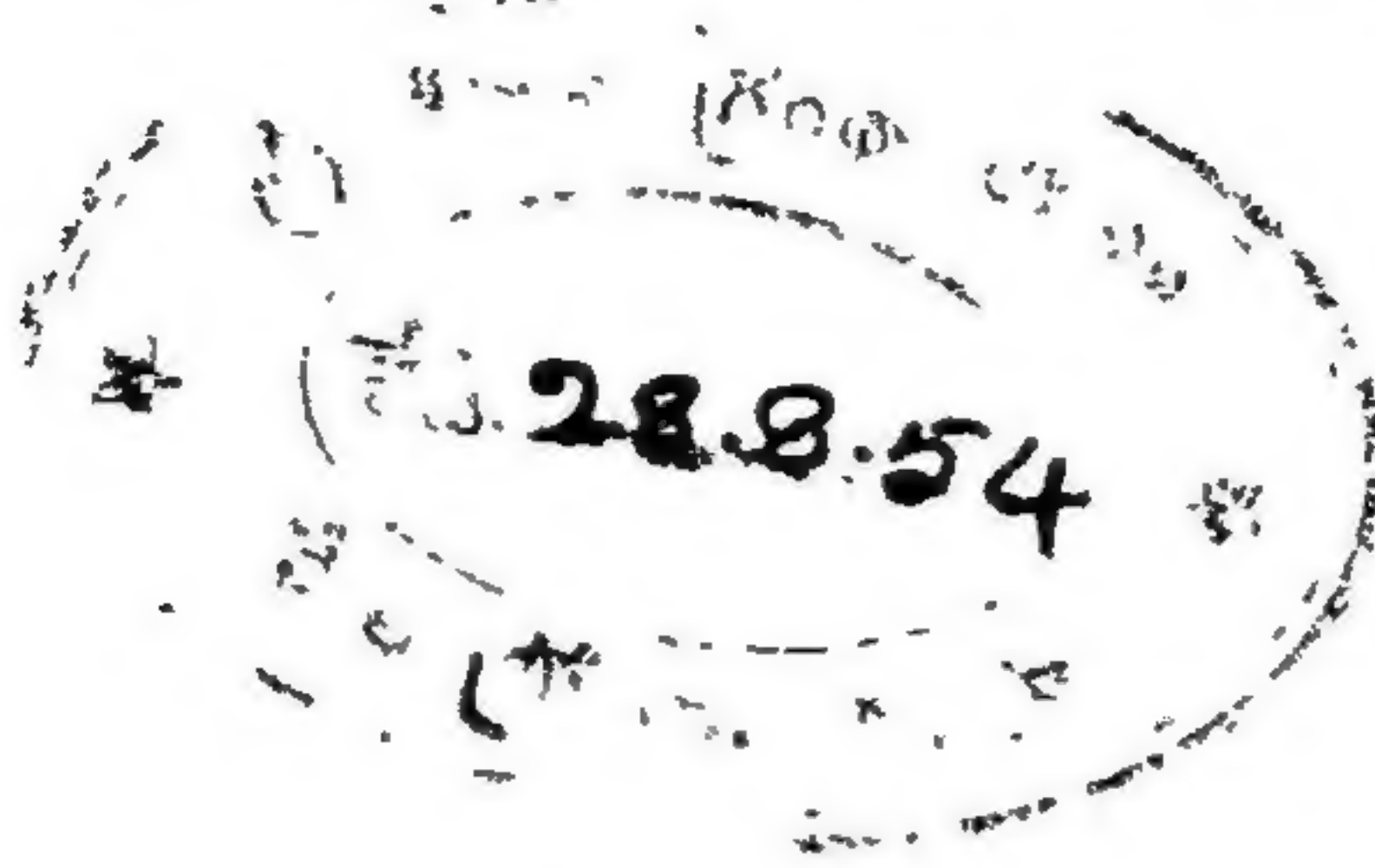
II

రూపాయి

॥

సు ది గు ం డ ం

[IT HAPPEND AT WILLOW CASTLE]

మా లం :

పీ - యెన్

అనువాదం :

యస్. టి. ఆర్.

A

Sahini Publication

८

సా హిణీ

ప్రచురణ : 4

మార్చి 1952

సాహిణీ ప్రెస్

గవర్నరుపేట :: విజయవాడ

నాల్గవస్కాడ్ లీడరు, తన స్కాడ్ లోనివారి పరిస్థితిని గూర్చి రిపోర్టు పూర్తిచేశాడు. ఏదో వ్యధచెందుతూన్నట్లు ఒకక్షణం ఆగాడు.

“కమిసార్” అంటూ తొందరగా అందుకున్నాడు. “నా అసిస్టెంట్లు తప్ప అభిప్రాయాలకు లోనవుతున్నాడనుకుంటాను. మేమున్నయిలుందిమాచాదూ, ఆ అమ్మాయితో... .. ఆ అమ్మాయితో అతను చిక్కుల్లో పడతాడని భయపడుతున్నాను.”

“ఎమిటీ! కుర్రవెధవా!” నేను అశ్చర్యపోయాను... ఎందుకంటే నేనింకా అతన్ని చిన్నపిల్లవానిగానే చూస్తున్నా.

తన సవతితల్లి బాధలు పడలేక 1941 లో అతను పారిపోయివచ్చాడు. సరిగా అప్పుడే నన్ను కంపెనీకి కమిసార్ గా వేశారు. అప్పటికి అతను పదిహేనువళ్ళ పసివాడు. కేనల్ క్రి ఉపయోగించే ఏకబారు తుపాకి వీపుకు అడ్డంగా తగిలించుకొని, గుండ్రని ముఖంతో వొంటినిండా దుమ్ముకొట్టుకొని అతను... లీజన్ ... ఒకరోజున వచ్చాడు.

కామేక్షంతా అతన్ని పసివాడని వేళాళోళం పట్టిచే-
వారు. వాళ్ళలాచేసినకొద్దీ తనూ 'పెద్ద'వాడే నని రుజువు
చేసుకొనేందుకు ప్రయత్నించేవాడు లీజిన్. నిజంగా అంతపని
కూడా చేశాడు. అతని తుపాకి గురికి అనేకమంది తొత్తులు
లొంగిపోయి ఆయుధాలప్పగించేశారు. ముప్పయి మీటర్ల
దూరానికైనా చేతిబాంబు విసిరాడంటే జపానురాక్షసుల
తలలుతెగి గుట్టలుగా పడాల్సిందే.

ఇప్పుడు లీజిన్ నా అంత పొడగరి అనీ, అతని మాట
పొందికైందనీ, నేనింతవరకు గుర్తించలేదు. లీజిన్ విషయ
ములో స్వాగ్డ్ లీడరు చెప్పిన సమస్య లాంటిది అసలు
రావచ్చుననే ఊహకూడా నాకులేదు. అప్పుడే గుర్తించాను.
ఇది 1944 సంవత్సరం ఆతనికిప్పుడు పదునెనిమిది ఏళ్ళు. ఇక
ఆశ్చర్యపడాల్సింది ఏముంది.

ఈ విషయాలన్నీ నా బుర్రలో గిరున తిరిగాయి.
“ముందు కురకండి” అని ఆజ్ఞాపించటానికి పట్టకాలం కూడా
ఈ విషయాలన్నీ గుర్తుకు రావటానికి పట్టలేదు.

“మేము యింట్లోకి వెళ్ళినప్పుడు ఆ అమ్మాయి అక్కడ
లేదు.” అంటూ స్వాగ్డ్ లీడరు అందుకున్నాడు. “కొద్దిరోజు
లయినతర్వాత వచ్చింది. బహుశా ఆమె తండ్రి ఆమెని
ఏ చుట్టాలింట్లోనో మానుంచి తలదాచుకోమని పంపి వుంటా-
డను కొంటాను. తర్వాత మా ప్రవర్తన చూసి ఫరవాలేదని
ఇంటికి తీసుకువచ్చి ఉంటాడు. ఆ అమ్మాయి వయసూ 'సరిగా
లీజిన్ వయసే.'"

అప్పుడు నాకు జ్వరమొచ్చింది, నాల్గవ స్కాఫ్ట్ ఉన్న ఇంటిని గూర్చి. ఒక దానికొక పెరుగుగా ఉత్తర దక్షిణాలుగా రెండు చిన్న పూరికొంపలున్నాయి. ఆ ఆవరణలో రెంటికీ నాలగంగల దూరంకూడా లేదు. నా అజమాయిషీ క్రిందే ఆ యిట్లో నాల్గో స్కాఫ్ట్ దిగటం జరిగింది. అప్పుడే నేనూ చూశాను ఆ అమ్మాయిని. అందగత్తేనని అంగీకరించక తప్పదు. ఎంత కమిసార్ నైనా చక్కటి చుక్క కనిపిస్తే కనురెప్పలు వాలిపోతాయా? ఖర్మకాలి. అప్పుడే అనుకున్నట్లు జ్వరమొచ్చింది... నాల్గో స్కాఫ్ట్ లోని వారెవ్వరూ ఆమె విషయం పట్టించుకోని అనుకున్నట్లు... కాని అప్పుడు కూడా లీజిన్ ఇంత గందరగోళం చేయగలడని నేను భావించాలా. అసలు ఇలాంటి విషయాలు మా కంపెనీలో జరగటమే చాలా అరుదు. అందుకనే ఆ పిల్ల విషయం పెద్దగా ఆలోచించాలనీ, పట్టించుకోవాలనీ నేనప్పుడు అనుకోలేదు. కాని ఇప్పుడో అది ఒక పెద్ద విషయం సమస్య అయి కూర్చుంది. కంపెనీ కమిసార్ గా దానిని సరిదిద్ద వలసిన బాధ్యత నాపైన ఉంది.

“వ్యవహారం ముదిరి చిక్కుల్లో పడలేదుగదా” అని అడిగాను.

“అబ్బే ... ఇంకా లేదు ... కనిపిస్తున్నంతవరకు... ముందుముందు ఏం జరుగుతుందో పందెం వేయలేను కాని... ముందు ఈ విషయాన్ని నేనెంతగా పట్టించుకోలేదు కాని ఈ మధ్య లీజిన్ యాంగో డాన్సులూ ముస్తాబవుతున్నాడు.”

ఈ విషయం ఆలోచనలోకివస్తే ఇంకోటి నాకు జ్ఞాపక
మొచ్చింది.

రెండురోజులక్రితమే లీజిన్ కు, ఇంకా ఇతరులకు పత్రికా
పఠనాన్నిగూర్చి చెబుతోంటే, మాంచి సెంటు గుమాయింపు
వచ్చింది. దాన్ని గూర్చి విచారిద్దామనుకునే లోపలే ప్రధాన
కార్యాలయంనుంచి పిలుపువచ్చి నేను వెళ్ళవలసి వచ్చింది.

కాని ఈ ముస్తాబంతా మన్మథవిజయానికే నని అనేదెలా?
నాలో స్క్వాడ్ లీడర్ ఈ ప్రశ్నార్థకం గమనించేడంటాడు.

“ఇంతేనా”

ఆ! స్క్వాడ్ లీడర్ తలక్రిందులైనట్లు అదోలా అయి
“మన పై నిమిషాల్లో ఒకడు...మా ఉన్నాడే అతను...వారిని
పసికట్టాడు. మొన్న సోమవారం పోలాల్లో కవాతు జరుగు
తోంటే లీజిన్ కి కడుపునొప్పి వచ్చింది. వెళ్ళి విశ్రాంతి తీసుకో
మన్నాను. అప్పుడే చేతిబాంబులు విసకటం తర్ఫీదు ప్రారం
భించాం. మా ను వెళ్ళి కొయ్యబాంబులు ఇంటివద్దకి తీసుక
రమ్మని పంపాను. అతను ఆవరణలో దక్షిణకొంపలోకి వెళ్ళే
సరికి ఏమికనిపించి దనుకున్నారు! లీజిన్ పడుకొని ఉంటే
ఆ పిల్లప్రక్కన కూర్చొని ఉంది. మా ని చూసి ఇద్దరూ
టొమాటాల్లా ఎర్రబడ్డారంటే నమ్మాడి. పాపం ఆ పిల్ల ఒక్క
దూకున మెరుపులా గెంతిందట. లీజిన్ తెప్పిల్లి “ఉలకావద్దు
పలకావద్దని” చేతితో సైగలుచేశాట్ట.”

స్క్వాడ్ లీడర్ కొంచెం ఆగి గుక్కతిప్పకొని చెప్పటం
పాగించాడు.

“లీజిక్, మా, ఇద్దరూ డగ్గరి స్నేహితులు. మా “విజయం చేపట్టావా” అని ఏడిపించటం, లేదులే. ఈ విషయం అందరిదగ్గర డబ్బాకొట్టకు” అని లీజిక్ చెప్పటం పరిపాటి. మా ఎవరితోను చెప్పనని లీజిక్ కు మాట ఇచ్చాడు. కాని నాకంతా రిపోర్టుచేశాడు.

“ఆ కుటుంబానికి ఈ విషయం తెలుసా” అని అడిగాను. దీనివల్ల రైతులకు ఎర్రసైనికులంటే తప్పు అభిప్రాయాలు కలుగుతాయేమోనని భయపడ్డాను. అప్పుడే విముక్తి చేయబడ్డ ప్రాంతం అది. ఇదివరదాకా గెరిల్లాప్రాంతంగా ఉండేది. వారికి కొత్తగా నిర్మించబడిన సైన్యంతో పరిచయంకూడా ఎక్కువగాలేదు.

“తెలుసని నే ననుకోను. ఆ రోజు ఉదయమే ఆమె తండ్రి ఎరువులు వెయ్యటానికి పొలం వెళ్లాడు. ఆమె తల్లి లేస్తే కూచోలేదు. కూచుంటే లేవలేదు. జబ్బుచునిషి. అవతలింట్లో ఎప్పుడూ పడుకొని మూల్గుతోనే ఉంటుందిపాపం! పైగా ఆమెకు సగం చెవుడు కూడానూ. పోతే ఉన్న ఆ పన్నెండేళ్ళ కుర్రాడు మాతో కవాతులు చూడటానికి పొలాలకి వచ్చాడు.”

“అయితే స్వాగ్డలో మా ఒకడికే తెలుసా?”

“ఎలాగో అర్థంకావటంలేదు. కాని నిన్నసాయంత్రానికి అందరికీ తెలిసిపోయింది. నిన్నరాత్రి దీన్నిగూర్చి ఎన్నో సభ్యులాటలు జరిగాయి”

“అందరూ దీన్నిగూర్చి ఏమనుకొంటున్నారు? ఎలా భావిస్తున్నారు?”

“ప్రత్యేకించి ఏమీ అనుకోవడంలేదు. అందరికీ సమ్మతం ఉంది.... లీజిన్ ఆమె విషయంలో ఏమీ అపచారం చేయడని. అందం అన్నిటికన్నా ముఖ్యం అని... లీజిన్ విషయం యిది నిజమేనని రుజువుచేస్తోంది. కాని ఇది స్కాట్ లో అతని ప్రతిపత్తిని, అధికారాన్ని తక్కువచేస్తుందని భయపడుతున్నాను. ఎందుకంటే హో, ఉన్నాడే... అతన్ని గురించి ఎంతోవుంది చెప్పాలంటే... అతనే నవ్వుతున్నాడు?”

“లీజిన్ ఎలా ఉన్నాడు.”

“అతనికికింకా జరుగుతున్నదేదీ తెలియదు. అతని పౌరుషం అందరికీ తెలుసుగదా? అతనుండగా ఎవరూ ఏమీ అనరు. కాని మొన్న సోమవారం నుంచి అతనిలోనూ, ఆమె లోనూకూడా పెద్దమార్పు కనిపిస్తోంది.”

అదెలాంటి మార్పో వివరించమని అడిగాను.

స్కాట్ లీడరు నవ్వుతూ “అంతే... ఇదివరకు కంటే మార్పు... అంతే... అదేమిటో మాటల్లో చెప్పలేను”

ఇంతే చెప్పాడు.

“అలాగా, స్కాట్ లీడరుగా ఆలోచించండి, ఈ విషయంలో ఏచేస్తే బాగుంటుందో. మీ రతనితో మాట్లాడితే బాగుంటుందేమో? అంతేగాకుండా...”

కొంచెం నెమ్మదిపడి స్థిమితంగా ఇలా చెప్పాడు. “మా స్కాట్ ఉన్న ఇట్లోకి కంపెనీ కార్యాలయాన్ని మార్చి, అక్కడికి స్కాట్ ని మారిస్తే ఎలా ఉంటుందంటారు”

నాకు తెలుసు, అతను దేన్ని గురించి ఆలోచిస్తున్నాడో. లీజిన్ ని తనబిడ్డలా చూస్తాడు అతను. సాధారణ పై నికునినుంచి సాఫ్ట్ అసిస్టెంటులీడరుగా అంత చిన్నతనంలో పైకివచ్చిన లీజిన్ యందే అతని సదభిప్రాయం, అభిమానం. లీజిన్ ని శిక్షార్హుని చేయటం అతనికి మనస్కరించదు. పైగా కుర్రాడు సామాన్యుడా. పట్టిపట్టు విడచేసుటంకాదు. అతన్ని మార్చటం అంత తేలికపడినాకాదు.

“సరే. లీజిన్ తో మాట్లాడి మాస్తా. యిల్లు మార్చే విషయం కెప్టెన్ తో కూడా చర్చిస్తాను”

“ఇద్దరూ మామూలు రైతుబిడ్డలుగానే ఉంటేనా!... వారెటువంటి చక్కని దంపతులయేవారు”

సాఫ్ట్ లీడరు నిట్టూర్పువిడిస్తూ వెళ్లాడు.

నేను లీజిన్ ను కలుసుకొనేందుకు బయలుదేరాను. ఆ వారంలాతా నాకు పనితోనే సరిపోయింది. క్రితం అయిదు నెలల్లో కమిషనర్స్ ఇచ్చిన రాజకీయ శిక్షణ ఫలితాలను గూర్చి రిపోర్టులు వ్రాసుకోవడమే అయింది. ఏ వక్కాడితోనూ వ్యక్తిగత ముగా మాట్లాడే తీరికేలేదు. రోజువారీ క్లాసులకు అందరూ వచ్చి వరుసలలో నిలబడ్డారు. లీజిన్ చివరన ఉన్నాడు. నేనంత ప్రత్యేకించి చూడనూలేదు. కాని చివరకు నేనతన్ని సమీపించేసరికి, అతనిరంగురంగుల ముస్తాబుకు వణ్ణునుండింది.

మంచి గుడ్డతో కుట్టిన నీలిరంగు టోపీ పెట్టుకున్నాడు. బహుశా అది అతను స్వంతంగా ఎవరి మిషనుమీదో కుట్టుకొని ఉంటాడు. అతని కొత్త నీలిరంగు దుస్తులు మడతలు

నలగకుండా పరిశుభ్రంగా ఉన్నాయి. బెల్టులో తోటా లుండే చోట ఎర్రని రిబ్బను కట్టాడు. అందులోంచి తళతళ మెరిసే బాయనేట్ కొట్టస్తాన్నట్లుంది. జపానువారి నుంచి పట్టుకోబడ్డ మడతగుడ్డ కాళ్ళకు చక్కగా బిగించి చుట్టాడు. నీలిరంగు తేసులు కట్టిన తెల్లని గుడ్డబూట్లు వేశాడు. నేను దగ్గరకి వెళ్ళేసరికి అతని సెంటు గుమాయింపుతో తలదిమ్మోకింది. క్రితంసారి యుద్ధంలో, జపానువాళ్ళ దగ్గర ఒక సైనికునికి ఒక మాంచి సెంటుసీసా దొరికిందట. బహుశా అది అయ్యు, తీసుకొని ఉంటాడు.

నాకు నిజంగా కోపమొచ్చింది. నేను దేన్నైనా అసహ్యించుకొంటే... అది మగవారు ఆడవారిలా ముస్తాబవటాన్నే.

నే పరీక్షిస్తున్నా నేమోనని లీజిన్ సిగ్గుపడ్డాడు. రెప్పలు వాల్చి చూశాడు.

“ఇలా రా. నీతో మాట్లాడాలి”

అని అతనితో బయలుదేరాను. దగ్గరలోనేవున్న నది ఒడ్డుకు వెళ్ళి అక్కడొక పెద్ద చెట్టుక్రింద కూర్చున్నాం.

“ఇదంతా ఏమిటి?”

అని ఒక్కసారే అడిగేశాను. కుర్రవెధవ అతి తెలివి తేటలు గలవాడు. అతనితో డొంకతిరుగుడున వృధాకాల ఖేపం అనవసరం.

అతని ముఖం కందగడ్డయింది. ఒక్కక్షణం తలవంచాడు. గభాలున తలెత్తి “నాకు తెలుసు రహస్యం బయట.

పడిందని. నిన్ననే అసిస్టెంటు ప్లటూను లీడరు కనిపించినప్పుడు.
“తప్పుదోవన పడ్డావుగదా?” అన్నాడు. కమిసార్, నేనే
తప్పు చేయలేదు.” అని గట్టిగా అన్నాడు లీజిన్.

“అయితే ఈ సెంటువాసన లేమిటి? ఈ రంగు రంగుల
ముస్తాబులేమిటి? అసలు ఈ వాలకం ఏమిటి?”

“నే నంగీకరిస్తున్నాను. నా దృష్టం తప్పే” అని నెమ్మ
దిగా అన్నాడు లీజిన్.

“అసలు ఆమె విషయంలో ఊబిలో దిగబడ్డావా?”

“లేదు. నేనే తప్పు చేయలేదు.”

నేను తొంభై పాళ్ళూ అతని నమ్మినా తిరిగి రెట్టించాను:

“ఫర్వాలేదు. నిజం నిశ్చయంగా చెప్పు.”

అతను చేతులు రెండూ చాచాడు.

“నిజంగాలేదు. కమిసార్ లేకు. నే నెప్పుడై నా మీతో
అబద్ధం చెప్పానా? నే లేదని చెపితే, లేదన్నమాటే. అంతే.”

“కడుపునెప్పి వచ్చిందని నీవు అబద్ధమాడినరోజు ఏం
జరిగిందో నిజం చెప్పు”

లీజిన్ కండ్లు మూసుకొని ఒకసారి పెదిమలు తడిచేసు
కున్నాడు ఆలోచనగా. చివరకు ఇలా ప్రారంభించాడు.

“నిజంగానే కడుపునెప్పి పెట్టింది, అంత ఎక్కువగా
కాకపోయినా. నే నింటికి వెళ్ళేసరికి ఆమె వస్తుందనీ ఏదో
మాట్లాడు కొంటామనీ సహజంగానే ఆశించాను. అక్కడపడు

కొని ఆమెతో ఎలా మాట్లాడాలా అని ఆలోచిస్తున్నాను. ఇంతలోనే ఆమె వేడినీరు తీసుకవచ్చి నా మంచం దగ్గరనున్న చిన్న టేబులుమీద పెట్టి త్రాగమంది.”

“ఆమె నీ దగ్గరగా కూచోలేదా?”

“లేదు. ముందర ఆమె కూచోలేదు. మీ కంపెనీలో డాక్టరులేడా, నీకు జబ్బుగావుంటే అతన్ని ఎందుకు పిలవవు అని అడిగింది. నే చెప్పాలనుకొన్నాను... నా కడుపునొప్పి అబద్ధమనీ, నేను నిన్నుగూర్చే ఆలోచిస్తున్నాననీ,... కాని ఎలా చెప్పేది. మాటలు దొరకండే. నే నదోలా | అయ్యాను. ఎందుకో నాకే తెలియదు. చివరకు, నెప్పి పెద్దగాలేదనీ, కొంచెం విశ్రాంతి చాలనీ చెప్పాను. నాకు జలుబుచేసిందేమోనని ఆమె భయపడింది. వేడినీరు నా కివ్వబోయింది. నే నింతలోనే ఆమె చేతిలోంచి గభాలున లాక్కొన్నానేమో ఆ నీరంతా ఒలికి టుబిల్ తడిసింది....”

నాకు ఒక్కసారిగా అశ్చర్యమేసింది. ఆమె గూడచారి కాదుగదా అని.

“ఆమె ఇంకా కొంచెం నీళ్ళు తీసుకరావటానికి వెళ్లాలనుకొంది. కాని నేనే ఆమెకు ఆపాను. నెప్పి తగ్గిందన్నాను. కొంచెంసేపు వుండి మాట్లాడమని కోరాను. టేబుల్ ను తుడిచి తర్వాత ఆమె కూర్చుంది. మేమిద్దరం ఎంతగా భావవరంపరలలో మురిగామంటే ఇద్దరం ఏమీ మాట్లాడాలో తెలియలేదు. ఆమె కెంత వయస్సనీ, ఆమె కుటుంబం ఎలా జీవిస్తోందనీ అడిగాను మా కుటుంబాన్ని

గూర్చి ఆమె అడిగింది. ఆమెకు ఇంటివద్ద ఉండటం ఇష్టం లేదని, ఇతరత్రా ఎక్కడఉన్నా తనకి బాగుంటుందని చెప్పింది. మనం చాలా దూరం ప్రయాణంచేశామా ? మనం ఎప్పుడూ జయిస్తోంటామా ? సైనికుడు చెడ్డగా అయితే అతని తల నరికేస్తారా ? అని ఆమె అడిగింది. ఆమెకు మనలో స్త్రీ సైనికులున్నారా? ఉంటే వారేమి పనులు చేస్తారో తెలుసుకోవాలని ఉంది.”

“అయితే మన యూనిట్ నంబరుగాని, మన కెంతమంది మనుష్యులున్నారనిగాని, మన ఆయుధాలను గురించి, మందు గుండునుగూర్చి ఏమైనా అడిగిందా ?”

“లేదు.”

“తర్వాత”

“అప్పుడే వచ్చాడు. వెధవ మా.”

అతను చెప్పేవంతా నిజమేనా అని ఆలోచనలో పడ్డాను నేను.

మా నన్ను గురించి రిపోర్టుచేశాడా అని అడిగాడు. నేను అవునన్నట్లుగా తల ఊపాను.

“చేస్తాడని నాకు తెలుసు. పచ్చివెధవ. వాడు కమ్యూనిస్టు.”

“పాపం నువ్వుకాదల్లేవుండే ! కామ్రేడ్” అని నేను ఎదురుప్రశ్న వేసి ఆమె విషయంలో అతని ప్రవర్తనమీద ప్రజలకీ మనకీ ఉండే సన్నిహితసంబంధాలు ఎంతగా ఆధారపడి ఉంటాయో చెప్పాను. పార్టీ, సైనిక శిక్షణదృష్ట్యా అది ఎంత తప్పో, అది ఎంతగా నిషేధించబడిందో అతనికి వివరించాను.

“కాని. నేనామెకు ఏ అవమానమూ చేయలేదు. నిజం గానే ఆడపిల్లలతో చెరలాడి ప్రవర్తించటం తప్పే. కాని ప్రేమ విషయం మాట్లాడుకోవటం తప్పెలా అవుతుంది. సైనికుడైనంత మాత్రాన ప్రేమవిషయం మాట్లాడుకోవటం తప్పని మీరంటారని నే ననుకోను.” అన్నాడు లీజిన్.

‘ప్రేమమాటలు’ నిజంగా అతనికి చాలా కొత్త. బహుశా ఇప్పుడే నేర్చుకొని ఉంటాడు.

“అయితే నీ బాంధవ్యం ఉట్టి ప్రేమమాటలేకాని...”

“అంతే...అంతే... నేనామెను కోరుతున్నాను. కాని నేనామెను చట్టబద్ధంగా పొందగోరుతున్నాను.”

చిక్కాడు ఇంకేం, ఇతని దూరదృష్టి ఏమిటి? ప్రతి వ్యక్తికీ తీయని కలలుంటాయి శాంతి లభించిన తర్వాత ఇతనేం చేయదలుచు కున్నాడు, కొంతమంది ఇళ్ళకు వెళ్ళాలని బిడ్డల్ని ముద్దులాడాలని కోరుకుంటారు. కొందరు తమ ప్రదేశాలకు పోయి అక్కడి తొత్తు పని పట్టాలని తహతహలాడితారు.

“నీవా, నాల్గో సైన్యానికి చెందిన వాడివి. ఆమెరైతు బిడ్డ! నీవామెను కోరటంలో అర్థం ఏమిటి? ఆ విషయంమర్చిపో.”

లీజిన్ బుగ్గలు ఒకసారి ఉబికాయి. అన్నాడు: “పెద్ద అధికారులైన మీరంతా, ఈ సంవత్సరం హిట్లరు, మరుసటి సంవత్సరం టోజో, అని చెప్తున్నారు గదా.”

“అయితే, ఇప్పుడే ఆమెతో ఏర్పాట్లు చేసుకొని, విజయం సాధించిన తర్వాత పెళ్ళిచేసుకుందామనా?”

“మీరు సరిగా గ్రహించారు. నేను సైన్యంలోనే ఉండాలంటే, శిలవు అడిగి ఆమెను మా గ్రామంలోనుకువస్తాను. లేకపోతే అక్కడే మిలిటరీ పోస్టులో ఉద్యోగం చేయవచ్చు. నా పొలాలు చూసుకొంటూనే, నేను సైనికునిగా పనిచేయగలను. అమె చెప్పింది: పనులన్నీ... నీళ్ళతోడటం, పంట పండించటం... బట్టలు కుట్టటం... అన్నీ తాను చేయగలననీ. కాని దున్నటం మాత్రం చేతకాదట.”

“ఆమెతో ఈ విషయాలన్నీ మాట్లాడావా?”

“లేదు. ఇప్పుడు మాట్లాడి ఏం ప్రయోజనం, చేయలేనప్పుడు. వచ్చే యుద్ధంలో గుండు కెదురై తే... ఏమో... ఆమెను అనవసరంగా మరింత వ్యధ పెట్టడం తప్ప.”

నాకు తెలుసు అతనెందుకలా ఆలోచిస్తున్నాడో. క్రిందటేడు వేసవి ముందర మేం అతని గ్రామ పరిసరాల్లో ఉన్నాం. అప్పుడు వాళ్ళనాన్న వచ్చి సవతితల్లి చచ్చిపోయింది, శిస్తు తగ్గింపు చట్టం అమల్లోకి వచ్చింది, జీవితము బాగుంది, కనక సైనిక జీవితం నదలి ఇంటికి రమ్మనికోరాడు. కాని దానికి మేం అంగీకరించాలా. అలాగే ప్రస్తుతం ఈ ప్రణయగాధ సంగతికూడా. ఇచ్చటి రైతులింకా భూస్వామ్య పిడికిలి నుంచి బయటపడలేదనీ, వారింకా పెళ్ళిళ్ళు విషయంలో స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలమీద నమ్మకం లేని ఛాందసులనీ వివరించాను. అతను అంగీకరించని మనువు ఆమెతోడనే ఒప్పుకోడని నచ్చచెప్ప ప్రయత్నించాను. పైగా లీజిన్ వివాహానికి సమ్మతిస్తే ప్రతిసైనికునికీ ఆ హక్కు ఉండాలనీ, అప్పుడు సైన్యం ఎలా ఉంటుందో ఊహించమనీ హెచ్చరించాను.

నేను మాట్లాడుతోంటే అతనిలో వైరుధ్యాలమధ్య
పోరాటం జరుగుతోందని స్పష్టంగా కనపడింది. అతని నడ
వడిక, అతని సహచరులతో అతని గౌరవస్థానాన్ని పాడు
చేస్తోందని స్పష్టపరిచాను.

అతను అదాటుగా చూచాడు.

“ఓ-అయితే వారు నన్ను గమనించారన్నమాట” అని
అన్నాడు.

“ఏం జరిగింది? ఏం చూచాడు” అని అడిగాను.

“క్రితంరాత్రి, హోతోను, ఇంకా ఇద్దరు మిత్రులతోను
గార్డు డ్యూటీనుంచి వస్తున్నాను. నేను వారికంటే ముందు
నడుస్తున్నాను ఆవరణ గేటుదగ్గర ఎక్కీ...అదే ఆమెపేరు.
నా కోసం నిలబడివుంది. నేను తల ఊపి చేతితోకూడా సైగ
చేశాను. వెనకాలవాళ్ళు ఏ కమిషన్లోనైనా రావచ్చు.
వెనక్కితీరిగి చూచా. వాళ్ళు కనిపించాలా. మంచిది అని ఆలో
చించి, ఆమెను ఆమె గదిలోకి తొందరగా తోసేశాను. మరి
వాళ్ళెలా చూశారో ఆ భగవంతునికే తెలియాలి”

“ఆమె నీతో ఏమైనా చెప్పిందా?”

“లేదు. అసలు టైమేదీ”

“పోనీ నీకు తెలుసా, ఆమెనీతో ఏమి చెప్పాలను
కుందో?”

“నాకెలా తెలుస్తుంది... ఈ హో గాడు తప్పక
నన్నల్లరి పెడతాడు. కాని ఏం జేస్తాం పెట్టనీ.”

“అంటే సైనికశిక్షణ హద్దుమీరతావన్నమాట”

లీజిన్ క్షణం ఆలోచించాడు. చివరకన్నాడు. “నేను నిజంగా చెపుతున్నాను కమిసార్. నేను మీతో మాట్లాడుతోన్నంతసేపు, ఆమెను నా నుంచి దూరంగా ఉంచాలని నిర్ణయానికి వస్తాను. కాని ఏం లాభం. నే నింటికివెళ్ళి ఆమెను చూడగానే మనస్సు చలిస్తుంది. మీకు తెలియదు. రెండు రోజులుగా పాపం ఆమె నాకేసి ఎలా జాలిగా చూస్తోందో? ఆమె కళ్ళు నీలాలు రాలుస్తోన్నట్లు మెరుస్తున్నాయి. ఆమెతో ఆ యింట్లోనే ఉంటూ... అసంభవం. ఈ ఆలోచనే నన్ను తలక్రిందులు చేస్తోంది.”

ఇక ఏం చెప్పాలి. ఆమె అతని హృదయాన్ని ఆవరించింది. విజయాన్ని పొందింది. ఇదేమంత సరి అయిన విధానంకాక పోయినా, ప్రస్తుతానికి ఇల్లుమార్చుక తప్పదని నిర్ణయానికి వచ్చాను. అతన్ని అడిగాను.

“నాల్గోసార్వాడ్కి వేరే ఇల్లుమాస్తే ఎలా ఉంటుంది.”

“చాలా బాగుంటుంది” అన్నాడు ఏమీ చెదరకుండా నే. నిర్ణయానికి త్వరగానే వస్తాడు, ఈ పెద్దకుర్రడు.

II

కంపెనీ క్యాపెచుతోనూ, మొదటి లెప్టనెంట్తోనూ ఆలోచించాను. నాల్గో స్కాప్స్‌ని ఇంకో ఇంట్లోకి మార్చాలని నిర్ణయం జరిగింది.

ఇది మే 1944 నాటిమాట. 'విల్లోకాజిల్'లో మా మకాం. మా సైన్యాలు, ఆ జిల్లామీది బలాన్ని బ్రద్దలు చేశాయి. సివిల్ పరిపాలన నెలకొల్పాల్సిన కామ్రేడ్స్ ఇంకా రాలేదు. శిస్తులు, వడ్డీలు తగ్గింపు ఇంకా అమలులోకి తేవాలనే ప్రయత్నాలు ఏమీచేయలేదు. ఫక్తు సైనికతరిఫీదును మించి మా కార్యక్రమం ప్రజల్లోకి పోలేదు. మాకు పదిమైళ్ళి దూరంలోనే బలమైన శత్రుబలగాలున్నాయి. వారికిగూడ బాతులసమస్య ఎక్కువగా ఉంది. అందువల్లే లీజిన్ విషయంలో మా రిపోర్టుచేయటం జరిగింది.

“మొదట్లో నేనేమీ చెప్పదలచలేదు. కాని ఇద్దరూ ఒకే ఆవేశంతో కదులుతున్నారు. మేం ఒక స్కాప్స్‌లో ఉంటేనేం. ఆమె ఒకవేళ గూఢచారి అయితే...” అని మా వాతో చెప్పాడు.

నిజానికి అటువంటిదానికి ఆస్కారంలేదని నాకు తెలుసు. గ్రామస్తులు బీదరైతులు. ఎక్కువ కౌలుభూములమీద ఆధారపడ్డవారు. చాలామంది వ్యవసాయకూలీలు, అటువంటి వారూనూ భూస్వాములతోనూ తొత్తులతోనూ కలిసేవర్గం కాదు.

ఆ ఆదివారం ఉదయం అంతా మార్పిడితో తీరికలేదు. ఎర్రి తండ్రి, సావ్, తనింట్లోకి అద్దేవచ్చేది కాష్టాను, మోదటి లెప్టనెంట్, మెస్సింజరు, నేనూ అని తెలుసుకొని చాలా తబ్బిబ్బయ్యాడు. ఉత్తరవైపుదికాక దక్షిణ వైపున్న పూరికొంపను ఇచ్చుని అడిగాను నేను అతనిని. “ఉత్తరవైపుదే మంచి స్థితిలో ఉన్నా అందులో పొగబోయే ఏర్పాట్లు పాడయాయి. అందుకని దక్షిణపుది అడిగాను. అతనూ అంగీకరించాడు. అతని పన్నండేళ్ళ కుర్రాడు మా సామాను సర్దుకోటంలో చాలా ఉత్సాహంగా సంతోషంతో సాయం చేశాడు.

నేను సర్దుకుంటూండగానే భోజనానికి బిగుల్ ఊదారు. భోజనానికి పొతూ ఎర్రి, ఉత్తరాన గుమ్మంలో చూచాను. ఇప్పటివరకు నాకు ఆమె కనిపించనేలేదు. ఆమె మా ఇంటిపై కే దృష్టి నిలిపి చూస్తోంది. నేను బయటికి రాగానే తిరిగి లోనికి వెళ్ళిపోయింది.

ఈమాట ఆమెను నేను బాగా చూడగలిగాను. పెద్ద కళ్ళు, చక్కని పొడుకటి జుత్తు, మంచి ఆరోగ్యంగా సున్నితంగా ఉంది. కాని ఆకడ ముఖంలో విచార రేఖలు కనిపించాయి. మనషి దించుకుపోయి దిగులుగా ఉంది.

అలాంటి మనిషి ఎప్పటికీ గూఢచారి కానేరదు, అని నాలో నేనే అనుకొన్నాను.

తర్వాత ఆమె తండ్రితో ఒకసారి మాట్లాడాను. అతనికి నలభై అయిదు సంవత్సరాలు అనే సరికి ఆశ్చర్యపోయాను. పనిభారంతో క్రుంగి ఎంతోముసలివానిలా ఉన్నాడు. అతని దుస్తులన్నీ అతుకులబొంతలే.

సావ్, గ్రామంలో ధనికుడైన హావ్ దగ్గర అర ఎకరంభూమి కొలుకుచేసుకుంటున్నాడు. ఇతరత్రా కూలికి పోయి, అదీఇదీ కలిపి కాలక్షేపం చేస్తున్నాడు. అతని కుటుంబ విషయాలు మాట్లాడటానికి అతను ఇచ్చగించలేదు. విముక్తి పైస్యం రావటంతోనే, శిస్తు తగ్గింపునుగూర్చి, భూవంశ కాన్నిగూర్చి అనేక పుకార్లు బయలుదేరినాయి. అయినా సావ్ సాధారణంగా రైతుకుండే భయంతో, ఆ విషయాల్ని ఎప్పుడూ ఎత్తలేదు. మేం రావటమంటే, అతని యజమానికి కోపంవచ్చి, తర్వాతయినా ఏదోచేస్తాడని అతన నమ్మకం. అతన్నిసాంతం విముక్తిచేస్తున్నామని నమ్మటానికే అతనికి ధైర్యంలేదు.

సంస్కరణలు, పరిపాలనా యంత్రాంగం చూడాల్సిన బాధ్యతగల కామ్రేడ్స్ వేరే ఉన్నారు. వారు వస్తారు. నా బాధ్యత అల్లా ఈ ఊపిరి తీసుకోటానికివచ్చిన విశ్రాంతి సమయంలో పైనికులకు మంచి తర్ఫీదు నియ్యటం. సంవత్సరాలనుంచి క్రమతర్ఫీదు నియ్యటానికి టైమ్ లేకపోయింది. ఇప్పుడు మా శక్తినంతా దానిపై కేంద్రీకరిస్తున్నాం.

ఆ పిల్ల విషయంలో, గూఢచారి కాదని నేను విశ్వసించాను. లీజిన్ ను అతని సహచరులు రాజకీయంగా విమర్శించారు; చర్చలు జరిపారు. ఇక ఎక్కడా విషయంలో ఏ సమస్య లేదనుకున్నాను.

ఆమె తమ్ముడు, జూ, నేనూ స్నేహితులయ్యాం. అతను సరిగా అతని అక్కలా పోతపోసినట్లుంటాడు. మొదట్లో బిడియవడ్డ తర్వాత అలవాటయ్యాడు. ఒకరోజు నేను గదిలో పని చేసుకుంటున్నాను. గుమ్మంలోనుంచొని నవ్వుతూ “మీరేనా కమిసార్” అన్నాడు.

“అవును”

“మీరు బతే మంచివారు”

“నీకెలా తెలుసా విషయం” అని ఆశ్చర్యపోతూ అడిగాను.

తల ఒకవైపుకు ఆడిస్తూ “లీజిన్ అలానే చెప్పాడు” అన్నాడు.

ఇంకోసారి ఏంజరిగిందంటే నాకు పూర్వంలా కడుపు నొప్పి వచ్చి విశ్రాంతిగా పడుకున్నాను. ఇంతలోనే వచ్చాడు జూ. నెమ్మదిగా నా పక్కకొచ్చి నుంచొని “కమిసార్, మీ రెంతలో ఇక్కడనుంచి వెళ్తారా లేదా?” అని అడిగాడు.

నాకు కోపంవచ్చింది. వాళ్ళనాన్న సావ్ మేం ఇక్కడ నుంచి వెళ్ళాలని కోరుకుంటున్నట్లు అనటం ఈ కుత్రాడు విని ఉంటాడు. “లేదు. మేం వెళ్ళటంలేదు. ఇక్కడే ఉంటున్నాం. ఉంటాం.” అని గట్టిగా అరిచాను.

అతని ముఖంలో మార్పేమీలేదు. ఎవరో అతనిని బో-
ప్రశ్న అడగమని పంపిస్తుంటారు. అతను గడిచినది వెళ్ళి-
తున్నాడు.

“హే ! మేము వెళ్తున్నాం. ఏరోజు వెళ్ళేదికూడా నాకు
తెలుసు. అయినా నేను నీకు చెప్పను.”

“నాకు చెప్పండి” అని బ్రతిమాలసాగాడు.

“చెప్పుతా, కాని నిన్నుఎవరు అడగమన్నారో చెప్పితే..”

“ముందు మీరు చెప్పండి. ఎప్పుడు వెళతారో, తర్వాత
నేను చెబుతా ఎవరు అడగమన్నారో.”

కుర్రాడైనా వీడు దయ్యపువెధవ. అయినా ఇంకో
విధంగా కనుక్కుందామని “పోనీ చెప్పక్కర్లేదులే. నేనా
మాత్రం కనుక్కోలేననుకొన్నావా ?”

“మీరెప్పటికీ కనుక్కోలేరు.”

“ఓ ! తప్పకుండా కనుక్కుంటా.”

“అబ్బే ! నాకు తెలియనే తెలియదు.”

“నేను సరిగ్గా కనుక్కుంటే ?”

“మీరు సరిగ్గా తప్పు చెప్పితే ?”

తేబులు మీదనుంచి రూళ్ళకర్ర తోచెను. నేను సరిగా
కనుక్కుంటే దానితో పది దెబ్బలు అతనికి. కనుక్కోలేకపోతే
పది దెబ్బలు నాకూ అని పందెం వేశాను. అతను రూళ్ళకర్ర
కేసి, తన చిన్న చేతికేసి అదేపనిగా చూస్తున్నాడు. నేను
వెంటనే మాటమార్చి,

“నేను నిన్ను కొట్టనులే. ఊరికే... తేలికగా...
నీ చిన్న ముక్కుమీద పదిసార్లు ఇలా అంటాను, సరా.”

దీంతో అతని ముఖం విప్పిరింది. వెంటనే మాట
అందుకొని “మీరు తప్ప చెబితే మీ... పెద్ద... ముక్కుమీద
పది చెబ్బలు సరా” అన్నాడు.

“సరే, ఇప్పుడు చెప్పేదా?”

“ఓ! చెప్పండి చూదాం!”

“ఆఁ. మీ నాన్న - అవునా?”

జూ సంతోషంతో గంతులు వేస్తూ ముక్కుపై పది
చెబ్బలు... రూశ్చకర చెబ్బలు... అరవటం మొదలెట్టాడు.
నేను సొంతం ఓడినట్లుగా “మరి అయితే ఎవరమ్మా” అని
బుజ్జగింపుగా అడిగాను.

సంతోషంతో తబ్బిబ్బయి ఉన్నాడేమో “మా అక్క
ఎర్రి. ఇంకా చెప్పిందీ. మిమ్మల్ని అడగమని.....” సగ
ములో మాట మింగేశాడు.

“ఏమని అడగమంది?”

“లేదు లేదు. ఏమీ ... లేదు. చెబ్బలో” నా
ముఖం అతని దగ్గర వంచాను. కాని ముక్కుమాత్రం చేతితో
కప్పి, “ముగదు చెప్ప. అప్పుడు చెబ్బలు” అన్నాను.

“ఆమె అడగమంది మీ సైనికులు పెళ్ళి చేసుకో
వచ్చా అని... కాని తర్వాత అడగవద్దంది.”

అతను సంతోషంగా తన వందెం పూర్తిచేసుకున్నాడు.
మేం ఎప్పుడు వెళ్ళేది తెలియదనీ, పై అధికారులు ఆర్డరు

పంపితే వెళతామనీ, పెళ్ళి విషయం... ప్రస్తుతము ఆ మాటే
తలపెట్టటానికి వీలులేదనీ, జపానును గెల్చినతర్వాత ఆ విష-
యం ఆలోచించ వచ్చనీ అప్పుడేచెప్పాను.

“మీరునిజంగా జపానువాళ్ళతోనూ తొత్తులతోనూ
యుద్ధం చేస్తారా?” అని అడిగాడు.

“ఓ ! నిజంగా. మేమేగా వాళ్ళని బెజియోబ్రిడ్జిదగ్గర
చావబాదింది... నీ వేమంటావు వాళ్ళు మంచివాళ్ళా, చెడ్డ
వాళ్ళా!”

ఆ కుర్రాడు ముక్కుకసారి నలుపుకొని, తల అడ్డంగా
అడిస్తూ “నేను వారిని ద్వేషిస్తాను.” అని వళ్ళు కొరికాడు.

అతను వెళ్తుంటే అలానే చూశా. తర్వాత నా పని
చేసుకున్నా.

ఆ రాత్రికి నా బాధ సాంతం తగ్గలేదు. మాగన్నుగా
ఉంది. ఇంతలోనే ఉత్తరవైపున ఇంట్లో గందరగోళంతో
సాంతం మెళుకువవచ్చి లేచాను. సావ్ తెగతిడుతూ కొద్దు
న్నాడు. పాపం ఆ పిల్ల బయటికి ఏడ్వరాదన్నట్లు మూల్గు
తోంది. నేను లేచి బయటికివచ్చాను. ఇంతలోనే సావ్
ఆవరణలోకి వచ్చి ఏడుపు ప్రారంభించాడు. బాధవద్దున్న
కుక్కలా మూల్గుతున్నాడు.

తండ్రి కూతుళ్ళ ఏడుపులూ, జబ్బులోనున్నతల్లి
మూల్గులూ, ఒకదాని తర్వాత ఒకటి రణగొణధ్వనిలా గింగె
రైతిస్తున్నాయి. ఈ దారుణపరిస్థితికిఏం జరిగిందబ్బా? ఆమెను

జీజీ అవమాన పర్చలేదుగదా? అలా ఎప్పటికీ జరగదు. వాడు నాతో ఎన్నడూ అబద్ధమాడడు. ఉదయం అన్ని విషయాలు తెలుసుకుందామని నిశ్చయం చేసుకున్నాను.

ఉదయం నేను లేచేసరికి సావ్, భూకామందు చేలో గోధుమ కోయటానికి వెళ్లాడు. అతనితో మాట్లాడే వీలే చిక్క-లేదు. రైతులకు సాయం చేయవలసింగా మాకు ఆర్డరు వచ్చాయి. మా కంపెనీ సావ్ పంటకోతలో సాయం చేయాలి.

భోజనంచేసి ఎర్క్కి, జూ, మేమూ పొలంవెళ్లాం. ఎర్క్కి సరికొత్తని నీలి ఆకాశపురంగు దుస్తులు వేసుకొంది గోధుమ పొలాలు బంగారుచ్చాయలలో కాంతులు వెదజల్లుతోంటే నీలిరంగుల ఎర్క్కి మనోహరంగా ఉంది. కంటిలోని కొద్ది ఎర్రజీర మాత్రం రాత్రి జరిగినదానిని గుర్తుకు తెస్తోంది.

లీజిన్ దూరంగావుండి పనిజేస్తున్నాడు. ఎర్క్కి పంటచేలో పనిచేస్తూనే అతనివైపు దొంగచూపులు చూస్తూందనిపించింది నాకు. నేనే పొరపాటుపడ్డానేమో?

సాయంత్రం అందరిం కులాసాగా “దేశద్రోహులవేట” ఆడుతున్నాం. లీజిన్ చాలా సంతోషంగా, ఉల్లాసంగా వున్నాడు. కాని అటలో ఏమాత్రం నేర్పుచూపలేక పోయాడు. తనలో తను పాడుకొంటూ కులాసాగా కనిపించాడు.

ఆ రోజే రాత్రిదాకా దానికారణం నాకు తెలియలే. రాత్రి ఒంటిగంటకు నేను అన్నీ సరిగ్గా ఉన్నాయో లేదో పరీక్షచేసి వచ్చి అపుడే పడుకున్నాను.

ఇంతలోనే, అయిదోస్కాడ్ అసిస్టెంట్ లీడరు జెన్స్, లీజిన్ ఆ రొడ్డువెంట వస్తున్నారని వాళ్ళ పదధ్వనిని బట్టి గ్రహించాను. నేను కంపెనీలో చాలాకాలం ఉండటంవల్ల మనుష్యులను జూడకుండా, నడకవింటే ఎవరో చెప్పగల అలవాటు అయింది. చీకట్లో సెంట్రీకేకవేస్తే అతనెవరో నే పోల్చగలను.

వాళ్ళు టైముచూడటానికి వచ్చారు. ఒక్కొక్క స్కాడ్ రెండు కొవ్వత్తులుకాలే టైము సెంట్రీగా పని చేయాలి. అదీ ఏర్పాటు. రెండోనత్తి అయిపోవచ్చింది. జెన్స్ త్వరగా తనవారిని లేపటానికి వెళ్ళాడు. లీజిన్ మెల్లగా దగ్గరికి వచ్చిమాచాడు. నేను నిద్రనటించాను. అతను తిరిగి గుమ్మందగ్గర ఒకసారి ఆగి దగ్గుతూ వెళ్ళిపోయాడు. ఈమాటు నిజంగానే నిద్రపోయాను.

అది వేసవిరాత్రి. ఆకు లల్లాడంలేదు. నాకు మెళుకువ వచ్చింది. వెచ్చగా ఆవిరిగావుంది ఆరుబయట పి.కారుపోదామని బయలుదేరాను. గుమ్మం చాటుతోనే వెనక్క అడుగు వేశాను. ఆ ఆవరణలోనే మధ్యగా ఎర్మ్, లీజిన్ ఎదురు బదురుగా నిలబడి ఉన్నారు.

ముందుగా అనుకున్నా; వెంటనేవెళ్ళి ఇదేమిటి అని అడగాలని. కాని తర్వాత చూస్తే వారేమీ హద్దుమీరనట్లు గుర్తించా. పౌరణమినాటి వెన్నెల కాస్తోంది. ఆ వెన్నెట్లో అంతాస్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. లీజిన్ ముఖం కోపంతో ఎర్రబారింది. వారిద్దరూ ఏదోమాట్లాడుతున్నారు. కాని నాకుబాగా

ఇరవై అయిదు గజాలదూరంలో ఉన్నారేమో, ఏమీ విని
పించటంలేదు. ఎక్కీ ఏడుస్తోంది; ఆమెను ఊరడించాలని
చేతులు ముందుకు చాస్తూనే వెనక్కు తీసుకున్నాడు లీజిన్.
ఎక్కీ ఒక్కసారిగా అతని ఛాతీపై తుపాకికి కట్టిన తోలుబెట్టు
పట్టుకొని అతని హృదయంలో తల దాచుకొంది. ఏం
చేయాలో తెలియని అవస్థలో లీజిన్ కొయ్యబొమ్మలా
అలానే నుంచున్నాడు.

వారితో మాట్లాడటం మంచిది అనుకొని, టోపి తెచ్చు
కొందామని లోపలికి వెళ్ళివచ్చాను. ఇంతలోనే ఎక్కీ తిరిగి
ఇంట్లోకి వెళ్ళుతోంది. నేను లీజిన్ ని కలుసుకునేందుకు బయ
టికి వెళ్ళాను.

III

ప్రజలను అర్థం చేసుకొనే శక్తి నాలో ఎంత లోపించిందీ! వారి కనీస కష్టాన్ని గూర్చి అయినా తలంపలేవే. ఆ విషయాలన్నీ నా కళ్ళముందరే ఉన్నా చూడలేని గ్రుడ్డి వాణ్ణి అయిపోయానా? లీజిన్ , తనకీ ఎక్కీకి ఉన్న పరిస్థితులు చెప్పినప్పుడు నాలో నేనే సిగ్గుపడ్డాను. పెటీబూర్జువా మేధావి నై నందుకు నన్ను నేనే నిందించుకున్నాను.

లోలోన కుములుతోన్నట్లుగా, అతను మాట్లాడు తోంటే అతని శరీరమంతా వణికింది. మనిషి ఏమీ పాలు బోనివానిలా పిచ్చివాడయ్యాడు. అతను చెప్పింది ఇదీ.

“ ఏడేళ్ళక్రిందట ఎక్కీ పెద్ద అక్కని ఆ గ్రామంలోనే ఉన్న లిప్ కిచ్చి వివాహం చేశారు. అతన్నే ‘గెడ్డపాడు’ అంటారు అంతా. ‘గెడ్డపాడు బాతుగ్రుడ్లను మాంఘే, నాన్ కింగ్లకు తీసుకపోయి వ్యాపారం చేసేవాడు. సావ్ కంటే ధనికుడైనా ఎక్కీ పెద్ద అక్క సౌందర్యం చూసి ఆమెను పెళ్ళాడాడు. దూరదూర ప్రాంతాల తిరుగుడులో, కొత్తమై

కాలు అలవాటయి అప్పుల పాలయాడు అప్పటినుంచి అతనికి చెడ్డకీ మంచికీ భేదం తెలియదు. పాపానికి పుణ్యానికీ భేదము లేదు. మురికిగుంటలోని నల్ల రాయి అనేవారు ప్రజలు అతనిని. మూడేళ్ళలోనే ఎర్మ్ అక్క మరణించింది. జపానువాళ్ళు దేశ భక్తుల వేట ప్రారంభించారు. కుమిన్ టాంగు నాయకుడు... హాన్ చిన్... తన సైన్యాలతో వారితోత్తు అయాడు. అప్పుడే ఈ గెడ్డపాడు వారిలో చేరాడు. చేయరాని పనులన్నీ చేసి కపెన్ అయాడు.

ఈ వేసవిలో “తోత్తులు” ఇక్కడకు దగ్గరలోనే ఉన్న జియాన్ బ్రిడ్జి దగ్గర బలాలు చేకూర్చుకున్నారు. నది కిరువై పులా తన సొంత రాజ్యంలా వలతున్నాడు గెడ్డపాడు, అక్కడ కూర్చోని. వాడెప్పుడూ బీదలైన చుట్టాల్ని చూసిన పాపాన పోలేదు. కాని ఎర్మ్ అందమైనది అని తెలియగానే ఉన్న టుండి ఒకరోజున ఊడిపడ్డాడు, కొందరు వేటకుక్కలతో. కొంతకాలంగా నల్లమందు నిషా ఎక్కువై వొళ్ళంతా పుళ్ళు పుళ్ళుగావుంది. ఆకుపచ్చపసుపు ముద్దలావున్నాడు. సావ్ తో తాను ఇంతవరకు తిరిగి వివాహం చేసుకోలేదనీ, ఇప్పుడు ఎర్మ్ ని చేసుకుంటాననీ చెప్పాడు. కాని పాపం సావ్ దానికి అంగీకరించలేదు. దాంతో గెడ్డపాడి మొఖం నల్లబడి పెళ్ళి పెద్దని పంపుతున్నాను, నీ సమాధానమేమిటో చూస్తానని బెదిరిస్తూ వెళ్ళిపోయాడు.

మన సైన్యాలు ఇక్కడికి రావటానికి రెండురోజులు ముందు హావ్ వీరింటికివచ్చాడు. హావ్ ఈ గ్రామంలోని పెద్ద

జలగ, భూస్వామి, అప్పలిచ్చేవాడు అతగాడే. పెళ్ళి కంగీకరించకపోతే ఏమవుతుందో తెలుసా? కెప్టెన్ ను వ్యతిరేకించగలరూ? అలా జరిగితే ఆ రాక్షసి ఊరుకుంటాడా? వాడి అధికారంలో మనం బ్రతుకుతున్నాం జాగ్రత్త" అని చేతి కర్రను ఝుళిపిస్తూ బెదిరించేసరికి సావ్ ఇక తప్పదురా అని పెళ్ళికి అంగీకరించాడు. ముహూర్తంకూడా పెట్టుకున్నారు. కాని ఇంతలోనే మనం వచ్చాం. హావ్ ఇక్కడినుంచి పారిపోయాడు.

మనం ఇచ్చటనుంచి వెళ్ళిపోగానే ఆ గెడ్డపాడు తన్ని బలత్కారంగా సాధిస్తాడని ఎర్స్థీ భయపడుతోంది. మనతో కలిసుండాని ఆమె కోరుతోంది. అదే ఆమె తండ్రితో చెబితే అతను ఆమెను చితగొట్టాడు. అందుకే గార్డు డ్యూటీ అయిం తర్వాత కలుసుకుంటే మాట్లాడాలని ఎర్స్థీ నాతో చెప్పింది. ఇందువల్లే ఆమె మనతో రావాలని కోరుతోంది."

లీజిన్ కథముగించేసరికి నేను శిలావ్రతిమలా అయ్యాను. "కమిసార్! ఆమెను మనతో రానివ్వండి." అని ఆవేశముగా అదేపనిగా అతను కోరుతున్నాడు. ఆ ఆవేశానికి కొరడా దెబ్బతిన్నట్లు చలించి తిరిగి ఈ ప్రపంచంలో పడ్డాను. మాట్లాడుతూ అతను అటు నిటూ నది వొడ్డున తిరుగు తున్నాడు. నేనక్కడే కూచుని ఉన్నాను. చల్లని వెన్నెలలో నీటిలోని బుడగలు ముత్యపు చిప్పల్లా మెరుస్తున్నాయి.

"మనం ఆమెను వదిలి వెళ్ళితే, ఆమె - నదిలో మునగబోతోంది." అన్నాడు లీజిన్.

నిజంగానే ఇది కిష్టతర సమస్య. నా మెదడు గింగురు
తెత్తుతోంది. అయితే, ఒకటి మాత్రం నిజం... ఆమె రక్షణ
జరిగిపోతుంది... అయితే ఎలా...

ఆలోచించినకొద్దీ పెద్ద అఘాతంలో దిగుతున్నట్లుగా
ఉంది. ఆమెను జేర్చుకోటానికి... చివరకు రెజిమెంటులో
ఏ శాఖలోనైనా సరే... ఏమీ వీలులేదు. సైనిక శిక్షణ
దాని కంగీకరించదు. పైగా దాన్ని మార్చటం నా చేతిలో
ఉన్నవనీకాదు. పై అధికారు లంగీకరిస్తారా? పెట్టని కోటల్లా
కష్టాలు కనపడుతున్నాయి. సావ్ అంగీకరించదు. దాంతో
ఇచ్చటి రైతులంతా యుక్తవయస్సు వచ్చిన పిల్లను ఎత్తుకు
పోయామని అనరా? ఇది కొత్తగా విముక్తిపొందిన గ్రామం.
ఇంకా పురాతన ప్రభావం చెక్కు చెదరని ప్రాంతం. పైగా
లీజిన్ ఆమెను ప్రేమిస్తున్నట్లు ఇచ్చటి వారందరికీ తెలుసు.
దీంతో వారిలో మనమంటే వ్యతిరేకత కలగదా? ఈ విష
యంలో ఇలా ఎర్మ్మిని తీసుకపోటానికి అంగీకరిస్తే భవిష్యత్తులో
ఇతరులు కూడా ఇలాంటి సాహసాలుకు దిగితే! 'స్త్రీ శాఖ'
ఒకటి తయారయి కూచోదా? నా కేమీ తోచటంలేదు.
ఇవన్నీ అంత పెద్ద విషయాలుగా నాకుమాత్రం గోచరించటం
లేదు... ఎర్మ్మి పరిస్థితుల్లో మాత్రం... నా పై అధికారులు
నాతో అంగీకరిస్తారా?

ఒక చిక్కుసమస్యను ఎదుర్కోవలసి వచ్చినప్పుడు
అందులోని కష్టనష్టాలనుగూర్చి అది ఎదుర్కోనేవారితో
ముందుగా మాట్లాడం నాకు అలవాటు. అలాగే వున్న విషయా
లన్నిటినీ లీజిన్ కు వివరించాను.

“రైతులెవ్వరూ పల్లెత్తుమాయైనా అనరు.” అంటూ లీజిన్ ప్రారంభించాడు. “ఈ గ్రామంలో గెడ్డపాడిని, భూస్వామి హావ్ ను ద్వేషించని వారెవ్వరూలేరు. అందరూ ఎక్స్ విషయంలో ఎంతో వ్యధచెందుతున్నారు. మనం ఆమెను తీసుక వెడితే అందరూ మనకు జేజేలు కొద్దారు.”

చూశారా! మళ్ళీ నా శక్తిలోపం అగుపించింది. నేను రైతులప్రసక్తి తెచ్చాను. కాని వారి హృదయాలలో ఉన్న దేదో తెలుసుకోకుండా... వారి వర్గతత్వాన్ని గమనించకుండా ... ఎంతటి పౌరబాటు! ఉన్నరైతులు, బీదరైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు. ఎవరో హావ్ రకం తప్ప ఎవరు మనల్ని నిందిస్తారు?

లీజిన్ ఇదివరలో మా ప్రధానకార్యాలయంలో జరిగిన సంగతొకటి గుర్తుకు తెచ్చాడు. ‘పశువుగా’ అమ్ముడుపోకుండా ఉండటానికే ఆమె పారిపోయివచ్చింది. అప్పటికి ఆమెకి అక్షరం ముక్కరాదు. అయితేనేం, ఇప్పుడు ఆమె కార్యాలయంలో చదువుతూ, పని నేర్చుకొంటూ పనిచేయటంలే. నిజమే. రిపోర్టు చెప్పున్నవానిలా ఉద్రిక్తంగా మాట్లాడుతున్నాడు లీజిన్.

“నేనామెను వదులుకుంటాను” అతను ప్రతిజ్ఞ తీసుకుంటున్నాడు. “నా కంపెనీ సోదరులందరి ముందరూ చెపుతాను. నేను తప్పేనని అంగీకరిస్తాను. ఆమెను సురక్షితంగా వెనక ప్రాంతానికి వంపండి హాస్పటల్లోనో, ఫ్యాక్టరీలోనో వనిచేసుకో నివ్వండి. ఆమె ఇష్టంవచ్చినవానిని వివాహం చేసుకోమనండి. ఆమెను ‘తొత్తు’కు భార్యగామాత్రం వదలకండి. నే నామెను

రక్షించితిరాలి. నా కామ్రేడ్స్ అంతా నన్ను బలపరుస్తారని అనుకొంటాను.”

నేను చకితుడనై నాను. నిర్ణయబద్ధుడైన అతను ఆ పండు వేన్నెలలో కంచువిగ్రహంలా, మహావీరునిలా నా ముందు నుంచున్నాడు.

ఆ రోజే నేను నేర్చుకొన్నాను... ప్రజలలా ఆలోచించటం, ఎక్స్కివి గురించి చింతించడం... ఆమె తండ్రిలా... అందరిలా... అందరిలో నేను ఒకడిని. ఇప్పుడు డర్థమవుతోంది. ఆ రాత్రి సావ్ అంతగా ఎందుకు దుఃఖించాడో నే నప్పుడు తనిని అర్థం చేసుకోలేనందుకు సిగ్గుపడాలి.

నేను లేచాను. లీజిన్ వీపుతట్టుతూ “కామ్రేడ్ లీజిన్, నేనూ ఆమెను రక్షించాలనే కోరుతున్నాను. కాని ఆమెను రక్షించామనుకో, ఆమె కుటుంబం ఏంకావాలి? ఆమె స్వతంత్రురాలవుతుంది నిజమే. నీకు తెలియలే గెడ్డపాడు ఎటు వంటివాడో? హావ్ సంగత మర్చావా? వాళ్లు వారిని వదలుతారా? సావ్ పొలం లాక్కుంటారు ... ఇల్లు తగల బెడతారు ... కుర్రాడైన జూ ను ముక్కలు ముక్కలుగా చేస్తారు.”

లీజిన్ పిడికిలి బిగించాడు. నామట్టుకు నాకే క్రూరత్వానికి లోనవుతున్నది నేనేననిపించింది. భూస్వామ్య విధానపు కబంధ వ్యూహంలో నలుగురూన్నట్లుంది.

“దీనికేదో త్రోవ ఉండాలి” అని లీజిన్ ఆక్రోషిస్తున్నాడు. అతని కళ్లు కంపిస్తున్నాయి.

కాని ఆ త్రోవవది ? భూస్వామి హావ్ అధికారాన్ని
ధ్వసం చేయాలి. తమని తామే రక్షించుకొనేలా ప్రజల్ని
సుశిక్షితులుగా తయారు చెయ్యాలి. ఇదంతా శిస్తు, వడ్డీల
తగ్గింపు చట్టం అమలులోకి రాందే జరగదు. కాని ఇది జరిగే
లోపలే మనం ఇక్కడనుంచి బయలుదేరతామేమో ? పోతే
ఇక నున్నదల్లా జియాన్ బిడ్డి దగ్గర శత్రువుని... గెడ్డపాడిని
... నాశనం చేయాలి.

“కమిసార్ ! పై అధికారుల నడగండి... దాడికి అనుజ్ఞ
ఇచ్చునండి” అని లీజిన్ వాదన మొదలెట్టాడు. అతనిదీ సరిగా
నా ఆలోచనే.

కాని జియాన్ బిడ్డి పెద్ద శతృకూటమి. ప్రధానమార్గం
పై న ఉంది. శత్రు బలగం అక్కడే వృద్ధి చేయబడింది. పైగా
దగ్గరలో ఉన్న పట్టణం నుంచి జపాను సాయంవస్తుంది. రెండు
మూడు గంటలలోనే జపాను సైన్యం దిగజాలిన దగ్గరలో ఉంది.
దాడి చేయటం, అందులోనూ ఒక బెటాలియన్ తో...
మంచిదికాదు.

కాని నేను చెప్పకుండానే లీజిన్ దీన్ని గ్రహించాడు.
“పై అధికారులతో మాట్లాడండి కమిసార్... అజ్ఞ ఇమ్మ
నండి... నేనేపనినై నా సరే చేస్తాను.” అన్నాడు లీజిన్.

అప్పటికే కోడి కూసింది.

తర్వాత ఉదయం, నేను బెటాలియన్ ప్రధాన కార్య
ాలయానికి వెళ్లాను. విషయాన్నంతా వివరంగా మేజరుతోనూ,
కమిసార్ తోనూ చెప్పాను. నేను మాట్లాడుతోంటే మేజరు

కోపోద్రిక్తుడై ప్రతిజ్ఞలుపట్టటం ప్రారంభించాడు. నేను ముగించే సరికి అతని కళ్ళు నిప్పులు గక్కుతున్నాయి.

“వచ్చిదొంగలు...మా కుటుంబంలోని ఒకామెను... నా దగ్గరబంధువే...ఇలాగే ఎత్తుకుపోయారు. వెధవముండా కొడుకులు...వాడి అంతు కనుక్కోవలసిందే” అన్నాడు మేజరు.

“ఆ గెడ్డపాడు హత్యకు పాల్పడతాడంటారా? కాక పోతే తన కూతురును మనకప్పగించమని సావ్ ను ఒప్పించగల నేమో? సినిలు పరిపాలనాయత్నాలు ప్రారంభమయ్యాయి. కామ్రేడ్స్ వచ్చారు. అందువల్ల పొలం విషయంలో సావ్ భయపడాల్సింది లేదు. కొంతమంది రైతులను కదిలించి చూడండి. వారి అభిప్రాయాలు గమనించండి. ఇదే మంచిది.” అన్నాడు బెహలియన్ కమిసార్.

నేను తిరిగి వచ్చి గ్రామంలో విచారించాను. ఫలితాలు చూసి నేనే విభ్రమ చెందాను. నేను మాట్లాడిన ప్రతి ఒక్కరూ గెడ్డపాడి అంతు కనుక్కోవాలనేవారే. నేనిట్టికి తిరిగి వచ్చేసరికి గుమ్మంలో సావ్ ఎరురైనాడు. నన్నుదొడ్లో గడ్డివామి దగ్గరకు తీసుకెళ్ళి “కమిసార్, మిమ్మల్ని ప్రార్థిస్తాను. నా బిడ్డని తీసుకెళ్ళకండి. తీసుకెళ్ళకూడదు. అలా చేస్తే నా కుటుంబం అంతా మాడిపోతుంది. నేనిప్పుడే జియాన్ బ్రిడ్జికి వెళ్ళి.... మీరు నన్నుగురించి కాకపోయినా, కుర్రాడు జూనిని చూసేసా అలా చేయకండి” అన్నాడు.

“అయితే నిజంగానే నీవు ఆమెకు వాడి కప్పగించ నిష్ట పడుతున్నావా?” అని రెట్టించి మళ్ళీ మళ్ళీ అడిగాను.

సావ్ నేల కాళ్ళు రాస్తూ, అసహాయునిలా, దించుకు పోయి ఇంటికోకి వెళ్ళిపోయాడు. జూ ‘నేను వారిని ద్వేషిస్తాను’ అని చెప్పినమాటలు నాకు గుర్తుకు వచ్చాయి.

కెప్టెన్ కు, లెఫ్టి నెంటుకు ఇదంతా చెప్పాను. మేనుంతా అసహ్యించుకొన్నాం. ఇంతలో కమిసార్ వచ్చారు. ఆయనతో గూడా అంతా చెప్పాను. ఆయన నవ్వుతూ “నేను రెజిమెంటు మీటింగులో ఈ విషయాన్ని తెచ్చాను. పార్టీ రాజకీయ ప్రతినిధి వారి విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోబడుతుందని మాట ఇచ్చాడు” అన్నాడు కమిసార్. కుటుంబాన్నే ఇంకో చోటికి మారుస్తారా అని అడిగాను. “అక్కర్లేదు. ఆ జాగ్రత్తలన్నీ తీసుకోబడతాయి. మీరేమీ వ్యధపొందవద్దని చెప్పమన్నారు. మీరు ఆ గడ్డ పాడిని గురించి రిపోర్టు తయారుచేసి రాజకీయ శాఖకు పంపండి” అన్నారు కమిసార్.

ఆ రాత్రే నాగ్గోస్కావ్డ్ మీటింగు జరిగింది. ముందుగా లీజిన్ ని అంతా వేళాసోళం పట్టించారు చిలిపిదగ్గులు వినిపించాయి. ఇదివరలో లీజిన్ కి ‘సాగ్వాడ్ కమిసార్’ అని పేరు పెట్టారు అతని నాగ్గోరణినిబట్టి. కాని నేడు అతను చాలా ప్రశాంతంగా మాట్లాడాడు. అతని మాటలు వింటోంటే సహచరులలో చాలా మార్పువచ్చింది.

“నన్నుగూర్చి నేనే ఎంతో సిగ్గుపడుతున్నాను. యుద్ధం అయిపోతుంది. అలాంటిపిల్లని.... ఎర్మీలాంటి పిల్లని....

పెళ్ళి చేసుకుంటే ఎంత బాగుంటుందోనని ఆలోచనలు చేశాను. నిన్న మనం పొలంలో ఉండగా, ఆవిడ వచ్చి, రాత్రి నా కాపలా పని అయితే గ్యాత కలుసుకోమని చెప్పింది. నాకు కొన్ని చెడుతలంపులున్నాయి.... ప్రజలెంతగానో కష్టాల పాలయి ఉన్నారు. నేనో నా సుఖం చూసుకుంటున్నాను. ఇంకా విప్లవం సాధించాల్సి ఉంటే నేనేమో రంగురంగుల మతాబూలావేలగాలను కున్నాను. నీళ్ళలో మునిగిపోతూ ప్రజలు సాయం కోరుతోంటే నేను నా పడవలో మొద్దులా కూచున్నాను.... నిజంగా చెడు ఉద్దేశ్యంతోనే రాత్రి నేనక్కడికి వెళ్ళాను. ఆమె చెప్పింది..... నా మొఖము మీద డజన్ల సార్లు కొట్టినా అంత బాధ ఉండదు... నేను మనిషిని కాదు - కుక్కను. నేను సైన్యంలో జేరేటప్పుడు ఏమని వ్రాశాను? 'చివరంటా కష్టజీవుల కొరకు పోరాడ తానని...' ఇప్పుడు నేనేమీ తేనెపలుకులు చెప్పదలచలేదు. కాని కామ్రేడ్స్ మీరంతా ఇకనుంచి నన్ను గమనించండి. నేను కోరేదల్లా మన అధికారాలు ఆమెను రక్షించేందుకు మార్గం ఆలోచించమని. దానికి నా ప్రాణమే కావాలంటే నేను సంతోషంతో సిద్ధంగా ఉన్నాను.

ఒక నిమిషంపాటు అంతా నిశ్శబ్దంగా ఉన్నారు. తర్వాత ప్రతిఒకరూ నన్నొకప్లాను చెప్పమని డిమాండు చేయటం ప్రారంభించారు. ఇంతలో హాలో లేచి "ప్లాను ఏమిటి, జియన్స్ బ్రిడ్జిని వశపరచుకోవాల్సిందే" అని అరిచాడు. సమాచరులంతా హర్షధ్వనాలు చేశారు. ఇంతలోనే లీజిన్ వైపు

తిరిగి “నేను నిన్ను, ఎక్కడి చూసినప్పుడు అది అందరితో
వాగాను. క్షమించు” అని అన్నాడు.

ఎలాగో సర్దుచేసుకొని అందరికీ వినిపించేలా చెప్పాను.
“పై అధికారులు అన్ని జాగ్రత్తలూ తీసుకొన్నారు. గ్రడ్డిగా
తొందరపడకండి. మీరు శ్రద్ధగా కౌశల అలవద్దుకోండి.
చైనాలో లక్షాది ఎక్కిలున్నారు. వారంతా మన రక్షణకు
ఎదురుమాస్తున్నారు గుర్తుచుకోండి”

మరునాటికే ఇది ఊరంతా ప్రాకింది. కంపెనీలో అంతా
మెరుపులా మెరిసింది. చాలామందికి వారి వారి అనుభవాలను
జ్ఞప్తికి తెచ్చింది. వారు పడ్డ బాధలను తలచుకొని మండి
పోయారు. ప్రజాపోరాటాలను ఆర్గనైజ్ చేయటకు కామ్రేడ్
లుంగ్ వచ్చేసరికి భూస్వామి హో చేసిన దుండగాలు వీసమెత్త
యినా మరవకుండా చితా తయారయింది. “ఉన్న ముప్పై
ఆరురకాల దోపిడీలనూ సహా ముప్పై అయిదురకాల
దోపిడీలు సాగించాడు” అని లెఖలు తేల్చి “పై పెచ్చు,
పంటలు పండిన సంవత్సరం శిస్తులు మాఫీ అని తీయని కబుర్లు
చెప్పి పండిన సంవత్సరం రావ. నినదానికి వడ్డీతో సహా అని చెప్పి
పండిన పంటసంతా వూడ్చుకెళ్ళేవాడు” అన్నాడు లుంగ్.

ప్రజలంతా లుంగ్ కు సాయపడుతున్నారు. ఏదో కొంత
మంది మాత్రం భయపడతూనే ఉన్నారు. హవ్ పారిపోయే
టప్పుడు “ఈ విప్లవ సైన్యాలు ఎండాకాలం వర్షంలా గభిల్లున
వచ్చి పోతాయి. తర్వాత మీ పని పట్టిస్తాం. జాగ్రత్త” అని
బెదిరించిపోయాడు. దాంతోనే సావ్ లాంటివాళ్ళు ఇంకా
మౌనకు తున్నారు.

కాని ఎక్స్ మాత్రం శాంతపడింది. వారం తిరిగేలోపలే సంతోషంగా పొలానికి పోయి పనిచేసుకొంటోంది.

ఒకరోజు మధ్యాహ్నం, మా కంపెనీ కెప్టెన్ ని, నన్ను బెటాలియన్ ప్రధాన కార్యాలయానికి పిలిచారు. మరునాడే మేమున్న ఊరునుంచి తూర్పు దిక్కుగా ఇంకోచోటికి మారటానికి ఆజ్ఞ ఇవ్వబడింది. జియాన్ బ్రిడ్జికి ఎగువగా తొమ్మిది మైళ్ళలో ఉంది మజ్ వాన్. ఇప్పటి మా క్యాంపుకు అయిదు మైళ్ళు నదిమీద వచ్చే ప్రయాణానికే లందరినీ చెక్ చేయాల్సిన బాధ్యతమూడి.

“రై తుల గుండెవిబ్బరం పడిపోకుండా చూడండి. వారి కేమీ ఫర్వాలేదనీ, మేం వెళ్ళిపోవటం లేదనీ, కొద్దిదూరం లోనే ఉంటామనీ చెప్పండి” అని బెటాలియన్ కమిసార్ నాతో చెప్పాడు.

నేను సావ్ కుటుంబాన్ని గూర్చి అడగాలను కొంటున్నాను. ఇంతలో మా కెప్టెనే అడిగేశాడు.

మేజరు, బెటాలియన్ కమిసార్ కేసి తల ఆడిస్తూ “ఏరితో చెబుదామా?” అన్నారు. నాకేసీ, మా కెప్టెన్ కేసీ చూస్తూ, మెల్లగా మేజరు ఇలా అన్నారు. “దీన్ని మీ రెక్కడా పొక్కనివ్వ కూడదు. జాగ్రత్త. ఆ బాధ్యత మీది ...మనం జియాన్ బ్రిడ్జికి పట్టుకోబోతున్నాం. రెజిమెంటు సంబంధాలు కొంతకాలంగా ఆ పట్టణంలోనూ, పరిసరాల్లోనూ పనిచేస్తున్నారు. జియాన్ నుంచి ఒకే రోడ్డు ఉంది. పట్టణం బయటికి వచ్చినా మనకు తెలుస్తుంది. మన అండర్

గ్రాండు ఆర్గనై జేషన్ చాలా చురుకుగా పని చేస్తోందక్కడ.. మన మనుష్యులు అతి ముఖ్యమైన చోట ఉన్నారు. మన రెజిమెంటునే విజయం సాధించమని అజ్ఞలు వచ్చాయి. మీ కంపెనీని తూర్పుకు మార్చటం శత్రువును మోసపుచ్చటానికే... మీరు ఎక్కడా దీన్ని చెప్పకూడదు.”

తిరిగి గ్రామానికి వచ్చేశాం. కంపెనీ అంతా ప్రయాణ సన్నాహంలో ఉంది. సావ్కు శైలవు చెప్పటానికి నేను వెళ్ళాను. బెటాలియన్ కమిసార్ చెప్పినట్లు ధైర్యం చెప్పాను కాని, చివరకు మనవాళ్ళు పశ్చిమాన - కూడా ఉన్నారు. ఫర్వాలేదన్నాను. మేజరు చెప్పిందాట్లో నేను బయటకు జారనిచ్చిందిదే. కాని ఎక్కే సదిలో దూకకుండా చేయగలిగినవి ఆ మాటలే.

మరునాడు సూర్యోదయం కాకముందే, తిండి తిప్పలు ముగించుకొని, రైతుల దగ్గరనుంచి ఆరువు తెచ్చుకున్న సామాను ఎవరిది వారికప్పజెప్పేం. మా చుట్టూ చేరినరైతులకు ఆఖరివీడ్కోలు ఉపన్యాసం ఇచ్చాను. నేను ఎంతమందో రైతులను గుర్తు పట్టకలిగాను. కాని ఎక్కే మాత్రం ఎచ్చటా కనిపించాలా. మేం బయలుదేరాం. రైతులు తిరిగివచ్చి వారిఆతిథ్యము స్వీకరించాలని కోరారు. ఒకరికొకరం విడలేని బంధువులుగా కనిపించాం.

ఆకాశంలో చరాల్ని దూసుకుపోయే రాబందులా, మాకంపెనీ క్రమ వరుసలో సాగిపోతోంది. వరుస ముందున్న కాప్రేడ్ పాడుతున్నాడు.

చిట్టచివర ఉన్న నాకు అంతా కనిపిస్తోనే ఉంది. నేను
లీజిన్ ని పంపిస్తూనే ఉన్నాను... వెనుదిరిగి చూస్తాడేమో
నని. అప్పుడే అరమైలు వచ్చాం. మాతో పాటు సాగనంప
టానికి వచ్చిన రైతులు క్రమంగా దిగబడి పోయారు....
ఆగలేక చివరకు వెనుదిరిగి చూశాను. చిగురుటాకుల పచ్చని
గుబురుల మధ్య నీలి దుస్తులు ధరించిన ఆమెను చూశాను.
దూరానికి పిట్టలా అవుపించినా నేనామెను గుర్తు పట్టాను.

శే. 28-8-54

IV

ఉదయాస్తమానం కవాతులతో పదిహేనురోజులు గడిచాయి. ఏ విషయం ఆలోచించటానికి నిమిషంకూడా తీరిక లేదు. ఒకరోజు కామ్రేడ్ లుంగ్ జాబుయిచ్చి మనిషినిపంపాడు. ప్రస్తుతం ఆయన వేరేవోటికి పనిమీదవెళ్ళాడు. భూస్వామి హావ్ తిరిగి గ్రామానికి వచ్చాడు. అతగాడు తిరిగి ఏమైనా గొడవలు చేయచ్చు. కనుక జాగ్రత్త అని హెచ్చరించాడు. కొంతమంది యువకులను హావ్ ను పసికట్టమని నియమించాడు. ఏదైనా జరిగితే వారు నాకు కబురుపంపుతారనీ నెటనే సాయంచేయమనీ ఆ జాబులో కామ్రేడ్ లుంగ్ కోరాడు. చాలా సంతోషంతో చేస్తానని సమాధానం పంపాను. అంతటితోనే ఆ విషయం మరచిపోయాను. ఎందుకంటే ఇంకా గొడవలుచేసి మనతో ఇప్పుడే కుస్తీకి దిగటానికి హావ్ కు గుండెలుండవని నా నమ్మకం. ఏవరూ పులినోటిలో తలదూర్చుకుగదా ?

కొద్దిరోజుల్లోనే మంచివార్త వినిపించింది. కంపెనీ అధికారవర్గంవరకూ పాల్గొన్న అధికారుల మీటింగులో జియూన్

బ్రిడ్జిమీద దాడివిగురించి అధికారప్రకటన జరిగింది. ఇంకో రెజిమెంటు అవసరసమయంలో సాయంగా తైప్పించబడింది. మా బెటాలియన్ ముఖాముఖీ రంగంలో దిగుతుంది. మాదాడి రెండురోజుల్లోనే ప్రారంభమవుతుంది. ఈ మధ్యకాలంలో అన్ని విషయాల్నూ శ్రద్ధగా పరిశీలింపబడినాయి.

మరుసటి ఉదయం, పాఠం జరుగుచుండగా, బయటేదో గందరగోళం వినిపించింది. ఇంతలోనే జూ పరుగెత్తుకుంటూ లోపలికి వచ్చాడు. గుక్కతిప్పికుంటూ పరిగెత్తిస్తూ ఆయాస పడుతూ “ఎర్క్కి...ఎర్క్కి” అని మాత్రం అన గలి డు. రొప్పు తున్నాడు ముచ్చెమటలు పోశాయి పాపం! “ఎర్క్కి ఎత్తుకు పోతున్నారు. త్వరగా పదండి” అన్నాడు జూ.

రైఫిల్ ధరించిన సైనికుడు ఆ కుగ్రవెధన ఏడీ అంటూ లోపలికి వచ్చాడు. “నేను ఆపి అడుగుదా మనుకుంటూండ గానే తప్పించుకొని పారిపోయివచ్చాడు. ఏడీ” అన్నాడు, ఆ సైనికుడు.

అతన్ని తిరిగి అని చాకీకి వెళ్ళమని సైగచేశాను. కుర్రాణ్ణి “ఎవరూ తీసుకెళ్ళుతోందీ” అని అడిగాను.

“వాడే. ఆ భూస్వామి”

కెప్టెన్ సర్దిగా చెప్పమని వాణ్ణి దగ్గరసా తీసు కొన్నాడు.

“హావ్ ముగ్గురు మనుష్యులతో వచ్చాడు. నా తండ్రిని కొట్టి, అక్కను తీసుకపోయారు.” అన్నాడు జూ.

“ఆమెను ఎక్కడికో తీసుకెళ్ళారు.”

“నాకు తెలియదు. నేను పరుగెత్తుకొచ్చేశా. లేక పోతే నన్ను ఈడ్చుకు పోయేవారే ”

ఇంకెవరు ఆమకొకపోతే పాపం ఆ కుర్రాడు అలసటతో కూలిపోయేవాడే. అతని ముఖం తెల్లబారింది. అతనికి మందు యిచ్చి చూడమని అప్ప చెప్పారు.

“వెళదాం, కమిసార్, పద డి కమిసార్” అని అనేక గొంతులు ఒకేసారి మారుమోగాయి. నేను లీజిస్ ఉన్నాడేమోనని పరిశీలించాను. అబ్బే అతనిజాడ లేదు. ఆలోచించటానికి వ్యవధిలేకు స్వాడ్ లీడర్ ని కొద్దిమందిని తీసుకొమని అజ్ఞాపించాను. నే నొస్తానన్నాడు హా. నీవూ, మా, రండని స్వాడ్ లీడరు వారితో బయలుదేరాడు.

“నేనూ వెళితే మంచిదేమో. ఇందులో రాజకీయ ప్రాముఖ్యతకూడా ఇమిడివుంది” అని కెప్టెన్ తో అని, స్వాడ్ లీడరుతో నేనూ వస్తున్నానని చెప్పాను.

అప్పుడే తెప్పరిల్లిన జూ దగ్గరకెళ్ళి హావ్ దగ్గర తుపాకి ఉందా అని అడిగాను.

“ఆ - ఉంది. ఒకటే ఒకటి.”

“జాగ్రత్త. వాళ్ళుఉచ్చులో తలదూచుకండి” అని కెప్టెన్ వెనకాల కేకపెట్టాడు.

మేం ఎంతోత్సరగా పరుగెత్తుతోన్నా ప్రాకుతోన్నటని పించింది చెమటలు మొఖంమీదికి కారుతోంటే టోపీతీసి తుడుచుకోవలసి వచ్చింది. మేమ గ్రామం చేరేసరికి అగ్ని పర్వతం రగులుతోందా అనిపించింది.

మేం గ్రామం చేరేసరికి రైతులు మా కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. “త్వరపడండి కామ్రేడ్స్.” వాళ్ళు పడవ ఎక్కారు... కొంచెం మంచినీళ్ళు తీసుకోండి... జూయన్ బ్రిడ్జికి పశ్చిమంగా వెళ్తున్నాయి రెండు పెద్దపడవలు... వటికి ఎదురెళుతున్నారేమో ఆట్టేదూరం పోయి ఉండరు... మీకు తెప్పకుండా అందుతారు.”

అబ్బ! ముందుగానే వాళ్ళు పడవలెక్కారని తెలిస్తే మైలుదూరం పరుగెత్తటం తప్పేది. మాజ్ వాన్స్ నుంచి నది ఒడ్డుకే వెళ్ళేపని. ఆగి విశ్రాంతిగా నీళ్ళు త్రాగటానికి వ్యవధి లేదు. వెంటనే ఉరకలేస్తూ సాగాం.

పదినిమిషాల పరుగులో మైలుదూరం వచ్చి ఒడ్డు ఎక్కాం. పశ్చిమంగా రైఫిల్ కాల్పు వి.పించింది. తిరిగి మళ్ళీ అదే శబ్దం. మనస్కాటులే నని అరిచాడు, హా. మన స్కాటుల దగ్గర రైఫిలు లేదు. వారిది తుపాకి అని జవాబిచ్చాడు, మా.

ఏదయితేనేం, మాకు ఒక మైలునుంచే ఆ ధ్వనులు వస్తున్నాయి. త్వరగా అని హెచ్చరించాను. త్వరలోనే ఎగువున. నదివొడ్డున కొంతనుంది కనిపించారు దగ్గిరికి వెళ్ళినకొద్దీ, ఇద్దరు స్కాటులు, కొద్దిమంది రైతులు, కామ్రేడ్ లన్స్, ఇంకా రెజిమెంటు సంబంధించిన వ్యక్తి ఒకరూ కనిపించారు.

చివరాయనే మమ్మల్ని ముందుగా చూశాడు. “హేయ్... హేయ్... త్వరగా రండి... ఈ ముసలి వెధవ గట్టి పిండం... త్వరగా రండి” అని కేకలెట్టాడు.

రెండు పడవలు ఒడుగు లాగబడి ఉన్నాయి. ఒక దానిలో...అరే !... లీజిన్ ఉన్నాడు. ఎర్లీ కట్లు విప్పు తున్నాడు. ఆమె అతనిని ఆనుకొని, అతని భుజంమీదపడి వడుస్తోంది. ఇంకో పడవలో గుర్రం ముఖం హావ్, పాడు గాటి గొనుచొక్కాయి వేసుకొని నుంచొని ఉన్నాడు. అతని వెనకాలే నుంచొని ఒక స్కాటు, ఒకచేత్తో అతని మెడపట్టు కొని, రెండోచేత్తో అతనిపై పిచ్చలు గురిపెట్టాడు.

కట్లు పూర్తిగావిప్పి, ఆ తాళ్ళవైపు, ఎర్లీనోటిలో కుక్కబడ్డ ఆ గుడ్డముక్కలవైపు చూచాడు లీజిన్. తర్వాత ఆమెను ప్రక్కకు తప్పించి రైఫిల్ తీసుకొని మెల్లగా లేచాడు. లీజిన్ ముఖంలో రోషం తాండవిస్తోంది. అతనిస్వంతు ఎంతైనా చేయగలడు. ఏమైనాచేస్తాడు. హావ్ కేసి నిగిడిచూపులు చూస్తూ అతని పడవలోకి దూకబోతున్నాడు.

“ఏమీచేయకు లీజిన్. శిక్షించే ప్రభుత్వముంది, మరు వకు” అని గట్టిగా కేకవేశాను. నేను రెజిమెంటునుంచి వచ్చిన కామ్రేడును హావ్ దగ్గర ఉన్న పిస్తలు తీసుకున్నారా అని అడిగాను. అదివ్వమని హావ్ ను ఆర్డరుచేశాను.

“అది నేను గోధుమపొలంలో విశిరేశాను. అది మీకు కావాలంటే పోయి చూడండి” అన్నాడు ఆజిత్తులమారి. కాని వాడన్నాడో లేదో ఇతలోనే పడవవాడొకడు చుక్కాని అడుగున సందుగా లోగోనె అడుగునదాచిన తుపాకిని తీసుక వచ్చాడు.

కామ్రేడ్ లుంగ్, నేనూ ఆలోచించి నిర్ణయం చేశాం. ఖైదీలను నాల్గోసార్వాడ్ సభ్యుల రక్షణలో ఒక పడవలో జిల్లా అధికారులవద్దకు పంపే ఏర్పాటుచేశాం. రెజిమెంటు ప్రధానకార్యాలయంకూడా అక్కడేవుంది కనక దాని సుబంధీకుడు కూడా వారితో వెళ్ళాడు. గ్రామంనుంచి వచ్చిన రైతులను మాతోపాటు పడవలోకమ్మని కోరాం. కాని మాకంటే ముందుగా జయవార్తను గ్రామంలో చెప్పాలని గట్టునపడి పొలాలకు అడ్డంగా వారు ఒక్క ఉరుకు ఉరికారు.

నదీవాలులో తూర్పుగా మేం మా పడవ సాగించాం. ఎర్రి ఏమీ ఎబ్బెట్టలేకుండా మాట్లాడింది. ఆమెలో నాకేమీ 'ఫ్యూడల్' నాగరికలక్షణాలు కనిపించలా. ఆమె చెప్పిందానికి లీజిన్ చెప్పింది జోడిస్తే కథ అంతా అర్థమయింది.

కుర్రాడు జూ మా కార్యాలయంలో అడుగుపెట్టి ఎర్రి అని కేకపెట్టగానే లీజిన్ గ్రామంవైపు ఉన్న శక్తినంతా ఉపయోగించి పరుగెత్తాడు. మైలు సాగగానే ఇద్దరు రైతులు కనిపించి హావ్ పడవలో ఎర్రిని తీసుకపోతున్నా డని చెప్పారు. వారు ముగ్గురూ నది ఒడ్డునే పడవ కనిపించే వరకు పరుగెత్తారు. లీజిన్ రెండుసార్లు కాల్పులు జరిపి, పడవ నావమని ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు. ఈ కాల్పుల శబ్దానికి ఎరువనుంచి ఒక సోకాటు వచ్చాడు. దాంతో పడవల నీరువైపులా కమ్ముకున్నారు. చివరికు పడవలు వడ్డుకు లాగబడ్డాయి. కాళ్ళు చేతులూ కట్టబడి ఎర్రి ఒక పడవ అడుగు భాగంలో పడి ఉంది.

“నీ వొక్కడివే ఎందుకు వారిని పెటాడావ్? వారితో ఒక ప్లటూనికి ప్లటూనే ‘తోత్తులు’ ఉన్నారనుకో? అప్పుడెలా ఆపగలిగేవాడివి? అసలు అనుజ్ఞ లేకుండా ఇలా చేయొచ్చా?” ఆని లీజన్ విమర్శించాను.

అతను చిన్నగా నవ్వాడు. అతని వళ్ళూతా పులకరించింది. ఆమె చిలిపిగా అతన్ని గొల్లినప్పుడు ఆమె ముఖము గులాబిలా సంతోషంతో ఉబికింది.

మేం గ్రామం చేరాం. నేలకునినట్లు నది ఒడ్డున ప్రజలు ఇసకేస్తే రాలకుండా, చప్పట్లు చరుస్తూ కేరితలు కొడుతున్నారు. ఎక్కో ఒడ్డుకు దిగటానికి హో చేయండిచ్చాడు.

“నీ తండ్రి కెలా ఉంది” నేనడిగాను.

“బాగానే ఉంది. ఇంటివద్ద విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నాడు.”

“ఆయనతో చెప్ప, భయపడవద్దని” అప్పుడే హోవ్ మమ్మల్ని గురించి రైతులకు చెప్పిన మాటలు జ్ఞాపకానికొచ్చాయి. “ఆయనతో తప్పకుండా చెప్ప... మన సైన్యం ప్రజలను రక్షిస్తుందని.”

లీజన్, నేను తిరుగు ప్రయాణానికి బయలుదేరాం. ఒడ్డునుంచి ప్రజలంతా జేజేలు కొట్టారు. జూ, ఎక్కోలు మా వేపు ఎంతో ఆశగా చూశారు. ఆమె కళ్ళనిండా నీళ్ళు నిండితల ప్రక్కకు తిప్పుకుంది. లీజన్ ఆమె వైపు చూస్తున్నాడు... వారిద్దరి మధ్యా ప్రేమ పక్వదశకు వచ్చిందా! అనిపించింది వాసు.

మే, మజ్ వాన్ చేరేసరికి నడిపొద్దు దాటింది. ఒక పెద్ద చెట్టునీడలో, రైఫిల్ తుడిచి మెరుగు పెడుతూ ఒక సైనికుడు పాడుతున్నాడు.

పాట : “ఎదురుదెబ్బ తీస్తామంటూ ఏడకెట్లా కబురొచ్చింది
పట్టరాని ఉత్సాహంతో పెయ్యంతా పులకించింది
బాదూకులు బాగాతుడిచి, సన్నీలను చక్కగతోమి
లగెత్తుతా లడాయిలోకి, ఉరుకుతా యుద్ధంలోకి
లగెత్తుతా లడాయిలోకి, ఉరుకుతా యుద్ధంలోకి
ఎదురుదెబ్బ తీస్తామంటూ ఏడకెట్లా కబురొచ్చింది”

మరునాడు సాయంత్రం అయిదుగంటలకు మా బెటాలియన్ ప్రయాణం సాగించింది.

ప్రతి పల్లె పల్లె దగ్గరా చిరునవ్వులతో దీవించారు. “రాక్షస ముండాకొడుకుల్ని ఒకణ్ణైనా వదలకండి, మీ వెనకే మేమూ ఉన్నాం. వారి ఆకాశపు ఆశల్ని నేలమట్టాచేద్దాం.” అంటూ ప్రతిశబ్దం ఒత్తాసిస్తోంది మేం గ్రామంలోంచి క్రమశిక్షణతో కవాతులో నడుస్తూంటే, ఎక్కో ఆమె తండ్రికూడా, ఆహ్వానించారు. ఆతని మొఖమీద నిజమైన నవ్వు నేడే చూడగలిగాను. ఉదయభాననిలా ఆమె ముఖం జేగురుకాంతుల్ని విరజిమ్ముతోంది.

ఆ రాత్రి సరిగ్గా పదిగంటలకు దాడి ప్రారంభించాం. రెండుగంటలు కూడా గడవకముందే చాలమటుకు శత్రుబలగాలు లొంగిపోయాయి. కొద్ది పెద్ద భవనాలను ఆధారం చేసుకొని యింకా శత్రువు పొరాటం సాగిస్తున్నాడు. అదే

పనిగా మేషీన్ గనులతో అగ్నివర్షం ఎడతెరిపి లేకుండా కురి
పిస్తున్నాడు.

మూడంతస్తుల మేడలోవుండి మమ్మల్ని నిలవరించా
లని ఒక శత్రుమూక ప్రయత్నిస్తోంది. దాన్ని లొంగదీయాలని
మా కంపెనీ లక్ష్యించింది. చేతిబాంబులతో మూడో అంతస్తు
ధ్వంసంచేశాం. మార్తె ఫిల్ బారుకు ఎరలయి మొరటి అంతస్తులో
శత్రువు నిలవలేకపోయాడు. రెండో అంతస్తునుంచి అదేపనిగా
కాల్పులు జరుపుతున్నాడు శత్రువు మా మేషీన్ గనుల దాడికి
తల ఎత్తిన. తొత్తలా నేలరాలున్నాడు. అయినా ఆ ముష్క
రులు లొంగటానికి సిద్ధపడలా!

తలుపుల బద్దలు చేయడానికి మన సైనికుడొకడు
ముందుకు రికాడు. కాని తలుపులు ఇరవబద్దీలతో బిగింపబడి
రాతిబండలా నిలబడివున్నాయి. పైగా మీదనుంచి అగ్నివర్షం
కురుస్తోంది. అందువల్ల ఆ కామ్రేడ్ జాగ్రత్తగా పాకుకుంటూ
వెనక్కు వచ్చాడు గాయపడి. చేతిబాంబులు ఒక్కమ్మడిగా
వెనకవై పుగోడకు విసిరాం. కాని అవి ప్రయోజనం సాధించలా.
కెప్టెన్ నిచ్చేనలు తెమ్మని పంపుతూ, గుళ్ళవర్షం కురిపించ
మని ఆజ్ఞయిచ్చాడు.

యుద్ధంలో కాలగతి అతివేగం. అప్పుడే చీకటితెరను
చీల్చుకొని వెలుగులు పుంజాలు పుంజాలుగా వస్తున్నాయి.
తెల్లవారఃస్తోందని ఒక సైనికుడు అంతస్తులోంచి అరిచాడు.
అయితే కోటలో పాగా వేశామన్న మాట అని మన సైనికులు
కేరింతలు కొట్టారు. అప్పుడే రెండో ఫ్లటూన్ దగ్గరలోనే

పున్న ఇంకో భవనాన్ని ఆక్రమించుకొని మాకు సాయంగా వచ్చింది. వారితో వచ్చిన లీజన్ భవనంమీదకు అప్పుడే దూక బోయాడు. అంతలోనే నేనతన్ని ఆపి “సీవే మొదటిదెబ్బ తీద్దుగాని, నిచ్చెనలొచ్చేదాక ఆగు” అని చెప్పాను.

ఒక క్షణంలోనే నిచ్చెన లొచ్చాయి. లీజన్ ఒకదానిని చేతపట్టుకొని పరుగెత్తాడు. కెప్టెన్ గరిస్తూ, లీజన్మీద శత్రువు దెబ్బతీయకుండా శత్రువుమీద గుళ్ళివర్షం కురిపిస్తున్నారు మన సైనికులు.

అతను నిచ్చెన గోడకు వేసి, ఎక్కటం ప్రారంభించాడు. ఇంతలోనే శత్రువువిసిరిన చేతిబాంబు అతని కళ్ళంత దూరంలో పడింది. ఆ అదురుకు ముకుళించుకుపోయిన దేహాన్ని ఒక సారి సాచి, నిచ్చెన నెక్కుతున్నాడు అతను. నిచ్చెన రెండవ అంతస్తుకు బరాబరిగా ఉంది. పైనుంచి శత్రువు వినరే చేతి బాంబులు క్రిందపడి ప్రేలినా నిచ్చెన పైభాగంలో ఉన్న లీజన్ సుగమీతంగా అంతస్తుదాక వెళ్ళాడు. వెంటనే చేతి బాంబు అంతస్తులో గుభిల్లున ప్రేలింది. వెంటనే మరొకటి, దాని తర్వాత ఇంకోటి... చేతిబాంబుల వర్షానికి అంతస్తు ఆకాశంలోకి తునకలు తునకలుగా ఎగిరింది. ఇంతలోనే ఇంకో మూడు నిచ్చెనలతో మన సైనికులు పైకెగత్రాకారు.

అతను హావ్ ను పడవలలో పట్టుకున్నప్పుడు అతని సాహసం చూసి, ఆ రోజు ఎర్మీకొరకు అంతచేశాడనడం అతని కన్యాయం చేయటమే. అతనెప్పుడూ సాహసే. కాని పోరాటం అయిపోయిందా, మనిషి మిత్త బడి, వేళాకోళాలతో

కులాసాగా కాలక్షేపం చేస్తాడు. కాని ఈ మాటునూత్రం దానికి విరుద్ధంగా జరిగింది. అతనొక ఖైదీని ప్రశ్నించాడు.

“నీ కెప్టెన్ పేరు ఏమిటి?”

“జాన్”

“వాడికి గెడ్డముందా?”

“లేదు. వాడిది కప్ప మొఖం.”

“గెడ్డపాడు ఉండేదెక్కడ?” అని నేనడిగాను.

“ఓ!! వాడా?” అంటూ, తూర్పున మనవారు పట్టుకున్న ఓ పెద్ద భవనాన్ని చూపించాడు.

“అందులోనే” అన్నాడు.

అప్పటికే బాగా తెల్లవారింది. పోరాటం అయిపోయింది. తొత్తులున్న ప్రతిచోటా ఆక్రమించబడింది. ఉత్తరాన ఒక పెద్ద భవనం పొగలు గ్రక్కుతూ మండుతోంది, నేను లీజిన్తో ఖైదీ చూపిన భవనానికి వెళ్ళాను. దాన్ని ఏదో కంపెనీ ఆక్రమించి అక్కడున్న తొత్తులందరినీ ఖైదీలుచేసింది.

“నీ కెప్టెన్ పేరు గెడ్డపువాడేనా?” అని నే నొకణ్ణి అడిగాను.

“వాణ్ణి గురించి ఎందుకు తెలుసుకోవా లనుకుంటున్నారు. వాణ్ణి యమరాజు ఎప్పుడో అల్లుడిగా తీసుకపోతేనా?” అన్నాడొక ఖైదీ.

ఇంతలోనే ఇంకొక ఖైదీ ముందుకువచ్చి, శాల్యూట్ చేసి “సర్, నేనే గెడ్డపాణ్ణి చంపాను. వాడుమమ్మల్ని లొంగనియ్యక... నే నతని దగ్గరకు తీసుకళ్ళేదా?” అన్నాడు.

“సరే, వెళ్దాంపద.” అన్నాను నేను.

ఏదోకంపెనీ కెప్టెన్ “ఏం తమ్ముడూ, ఏమిటీ తొందర ఇవాళ” అన్నాడు. కానీ లీజిన్ ను చూసి వెంటనే గ్రహించి “ఓహో! ఇదా కారణం” అంటూ లీజిన్ వీపుమీద చరస్తూ, “జాగ్రత్త...చచ్చిన పామునే...” అతను చివరకేమన్నాడో మేం వినిపించుకొనేలేదు. మేం ముందుకు నడిచాం. మెట్ల నిండా తొత్తులశవాలే. కాకీదుస్తులలో మెరిసేగుండీలతో ఒక శవం పడివుంది. అది తప్పకుండా ఒక పెద్ద ఉద్యోగిదే అయి వుంటుంది. ముఖమంతా నల్లటినెత్తురులో కరుడుగట్టింది. పళ్ళు అసహ్యకరంగా చెదిరిపోయాయి.

తిరిగి వచ్చాం. ఇప్పుడే గ్రహించాడు లీజిన్, తనకాలు నొప్పి పెట్టోందని. కాలి పట్టాలు విప్పగానే దాని నిండా చేతి బాంబు ముక్కలున్నాయి. కానీ లోపలికి రెండు ముక్కలే గుచ్చుకున్నాయి.

వాటిని బలవంతంగా పెరికి, ఆ పెద్ద భవనంవైపు విన రుతూ “తిరిగి నీవే తీసుకో” అని తుప్పుక్కున ఊశాడు అతను. ఫస్టుఎయిడ్ పెట్టెలోని మందుతో అతనికి కట్టుకట్టాం.

గెడ్డపాడి చావును నేను కంపెనీలో చెప్పినపుడు అం దరూ జయజయ ధ్యానాలు చేశారు.

ఈ రోజు పది గంటలకే తిరిగి ప్రయాణం సాగించాం. లీజిన్ కు పెళ్ళిచేసుకోవాలనే వాంఛను కలిగించిన ఆ గ్రామా నికి ఎంతో దూరంగా ఉంది ఈ మాటు మా మజిలీ.

నెలరోజుల తర్వాత, ఆ గ్రామంలో శిస్తుతస్థింపు చట్టం
 జయప్రదంగా అమలులో పెట్టబడిందని వార్తాపత్రికల్లో
 చూశాను. భూస్వామి హావ్ కు జైలుశిక్ష విధించబడిందనికూడ
 వడింది. ఈ వార్తను విన్నప్పుడు సైనికులలో ఉత్సాహం
 వర్ణనాతీతం. కాని లీజన్ లో ప్రత్యేకత ఏమీ కనిపించలేదు.
 ఆమెను విడిచి ఉండటం ఎలాగూ తప్పదని ఆ అనుభవానికి
 సిద్ధపడ్డాడని నేను ఊహించాను.

V

నవయములో ఒకరోజున రెజిమెంటు ప్రధానకార్యాలయంలో, కంపెనీ అధికారుల సభ జరిగింది. అందులోనే... ఆవార్త ... అద్భుతమైనవార్త ... తెలియజేయబడింది... యాన్ స్టీనర్ దినిదాటి, దక్షిణకియాన్ స్టసు రాష్ట్రాన్ని తుడిచిపెట్టాచికియాన్ రాష్ట్రం దాక పెద్ద ఎదురుముట్టడి జరపబోతున్నామనే ఆ వార్త నిజంగా ఒక అద్భుతమైనవార్త. కోమింగ్ టాంగ్ నాయకుడు జంగ్ క్షేక్. షుచుఆన్ కొండలలో ఒక బౌద్ధ దేవాలయంలో 'బిక్షువు'గా కాలం వెళ్ళబుచ్చుటానికి వెళ్ళాడు. సముద్రతీరం వెంబడి ఇంకా విముక్తి కాకుండాఉన్న కొద్ది తీరప్రాంతాన్ని విముక్తి చేయాల్సిన బాధ్యత మూపెవుంది.

సరిగా అప్పుడే లీజన్ లో ఏదోమార్పు కనిపించింది నాకు. పైకి కనిపించకుండా ఉండాలని ఎంత ప్రయత్నించినా, అతనిలో ఏదో గొప్పతపన కనిపిస్తూనేవుంది. ఒకసారి, మూడు సార్లు చెప్పినదే చెప్పినంతవరకు అతని పట్నాన్ లీడరు ఏం చెప్తున్నాడో అతను అర్థంచేసుకోకలేక పోయాడు. ఒకరోజు

సాయంకాలం నాల్గోస్కాడ్ లీడరు నాదగ్గర కొచ్చాడు. అప్పటికే సైనికులంతా విశ్రమించి నిద్రిస్తున్నారు.

“లీజిన్ ఏదో చేశేలానే ఉన్నాడు. రెండు రోజులనుంచి నిట్టూర్చడం మినహా అతనుచేసిన వనేంలేదు. ఏదో కాగితంపై గిలుకుతూ, మాటిమాటికీ వాటిని చింపేస్తున్నాడు. ఇప్పుడే... అందరూ నిద్రిస్తూంటే అతను ఆరుబయటకుపోయి చందమామ కేసి అదేపనిగా అదోలాగా చూస్తున్నాడు.... ఇప్పుడే నే చూశాను. ఏమిటయ్యాఇది అంటే, రేపు గాలి ఎలా ఉంటుందా? అని చూస్తున్నానని చెప్పాడు. చూచారా ఆ సమాధానం. దూడ గడ్డికి కొబ్బరిచెట్టు ఎక్కాట్ట వెనకటికి... నే నప్పుడే దగ్గరకివెళ్ళి అతన్ని పరిశీలించాను. అతని కనుకొల కులనిండా...” అతనేంచెపుతున్నాడో నాకు తెలుసు. లీజిన్ ని ఒక కంటకనిపెడుతూ ఉండమనిచెప్పి పంపాను. కాని యాన్ స్సీ నని దాటుతున్నామనీ, తను ప్రేమించిన ఆ గ్రామానికి ఏంతో దూరానికి..., ఎన్నో వేలమైళ్ళదూరానికి... వెళ్తున్నామని లీజిన్ అంతగా బాధపడ్తూండవచ్చని నేను నాల్గో స్కాడ్ లీడరుకు తెలియజెయ్యలేదు. ఎందుకంటే ఈ దాడివిషయం ప్లటూన్ లీడరుకంటే తక్కువవహోదా వారికి తెలియదని... తెలియకూడనిదనిన్నీ, కాని లీజిన్ కు ఈ విషయం తెలుసునని కన్పిస్తూనేవుంది. అతను చిన్నవయస్సులో రెజిమెంటు కార్యాలయంలో వార్తాహరునిగా పనిచేశాడు. ఇప్పటికీ కార్యాలయ ములో ఇతన్ని ఆదరించే స్నేహితులున్నారు. ఇతనికి తెలియ కుండా ఎలా వుంటుంది. లీజిన్, ఎక్కిని మర్చిపోయాడను కున్నాను. నాదే పొరపాటు, అతనింకా ఆమెరు వివాహం

చేసుకోవాలనే అనుకుంటున్నాడు. ఇప్పటిదాకా, ఆ గ్రామానికి మేం దూరంగావున్నా, చెట్టుచుట్టూ తిరిగేవట్టేలా ఆ గ్రామంచుట్టూ తిరుగుతున్నాం. ఇప్పుడో యాన్ స్పీడాటి... వేలకొలదీ మైళ్ళు, సదులూ కొండలూదాటి ... మళ్ళీ తిరిగి రావటానికి సంవత్సరా లేపట్టాచ్చు. ఎవరు చెప్పగలరు ఇంతలో ఎవరికేం జరగనుందో ? ఆ రోజే... ఆమెను భూస్వామి హావ్ నుంచి రక్షించిననాడే ... బహుశా వారిద్దరి కడపటిసమావేశం.

మరునాటి ఉదయం నేను, లీజిన్ తో మాట్లాడాను. గడ్డివామి నానుకొని, ఒకరి సరసన ఒకరు కూచోని మేం మాట్లాడు కొంటోంటే, అతనెంతో చిక్కపోయినట్లు కనిపించాడు. చాలా సేపటివరకు నా ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పిలా. చివరకు నవ్వుతూ “కమిసార్” అత నన్నాడు.

“మీరీ నాడు నాకు రాజకీయ పాఠం బోధించక్కరలా. నేను నిర్ణయానికి వచ్చేశాను. కాని ఇది చెప్పండి; మనిషి గౌరవనీయమైన సుఖం కోరుకుంటాడా, లేక స్వీయ శంతోషాన్ని కోరుకోవాలా? ఇది చెప్పండి చాలు.”

“నీ వేమనుకొంటున్నావు.”

“మన పెద్దలుచెప్పే సామెత ఒకటుంది. కుక్కలా మాంసం తినేకన్న, మనిషిలా గంజిత్రాగటం మేలని.”

“ఏ విషయమైనా నిన్ను బాధపెట్తోందా?” దీనికి సూటిగా సమాధానం ఇవ్వకుండా అత నెదురుప్రశ్న వేశాడు. “కమిసార్, మనమెక్కడికి వెళ్తున్నాం.”

“వెళ్ళమా ? ఎక్కడికి ?”

లీజిన్ మందకొడిగా మందహాసం చేశాడు. నన్నో వెధవక్రింద కట్టకండి. రెజిమెంటు కార్యాలయంలో నాకూ “సలహాలిచ్చే” స్నేహితులున్నారు. ఈ మాట ఆకాశపక్షిలా మన మెగరబోతున్నాం. అయినా మీరేమీ ఆతురతపడకండి. నేనేమీ పారిపోవాలని ప్రయత్నం చేయను.”

“అయితే అసలు పారిపోవటం అనే ఆలోచనొచ్చిందా?”

“ఆలోచనే కాదు....” తనలో తను మాటాడు కొంటున్నట్టుగా చాలా మెల్లగా అన్నాడు. అతని కళ్ళు చెమ్మగిలి నీటిపొరలు కప్పినట్లున్నాయి. నాకు కొద్దిగా కోపం వచ్చింది.” అయితే నీవు నాతో చెప్పిన ప్రతిమాటా, ఆరోజున స్వాగ్ధ్ సభలో చెప్పిన ప్రతి అక్షరం. ఆమె విషయం వదిలేస్తున్నానని - అబద్ధాలేనా? “లేదు లేదు అవి నిజమే” అతను తొందరగా సమాధానమిచ్చాడు. “నే నన్నీ అలాగే అనుకున్నాను అప్పుడు... నేను స్వార్థజీవిననీ, ఆమెను కోరటానికి నాకెట్టి హక్కులేదనీ... కానీ తర్వాత, నేను ఆమెను భూస్వామినుంచి రక్షించాను, చియాన్ బ్రిడ్జి దగ్గర యుద్ధం చేశాను, నే ననుకున్నాను, ఆమెను వివాహం చేసుకోమని అడగాలని, ఆమె తిరస్కరించదు కూడానూ. పోనీలెండి, అదంతా ఎందుకు...” నొసట చేతితో రుద్దుకుంటూ ఒకే పెద్దనిట్టూర్పుగా “నే నామెను నిజంగా చూడాలనుకొంటున్నాను... ఎప్పుడూ ఆమెను గురించే కలలు కంటున్నాను... ఇఖను బహుశా కలలోమాత్రమే చూడగలుగుతా చ్చెమో? తనుకొలకుల నీరు కళ్ళల్లోనే దాచాలనే ప్రయత్నంలో లీజిన్

తల పై కెత్తాడు. 'అమ్మా' అని నవ్వాడు. కాని నవ్వులో మూలిగిన అతని హృదయం కన్పించింది. బలవంతాన తెచ్చుకున్న నవ్వుతో "ఇక నెందుకులెండి ఖోభ. ఆమెనుగురించి ఎప్పుడూ పెదవి కదపను" అన్నాడు.

"కమిసార్ తిరిగి పదండి. నా గురించి ఏమీ చింతించకండి...మీరే అన్నాడుగదా - ఆమెలాంటివారు చైనాలో లక్షలాది ఉన్నారని?"

నే నతన్ని వదలలేను. సంవత్సరాలతరబడి గాలిలో, వానలో, ఎండలో, మంచుగడ్డకలో నెత్తురు దారలుపోస్తూ పోరాడం. మండే ఇళ్ళల్లో, కూరుకుపోయే బురదల్లో ఇద్దరం చేయూచేయూ కలిపి పోరాడం. నడుస్తూనే అలసటతో నిద్రించాం. ఎన్నో కష్టాలనుభవించాం. కాని లీజిన్ ఎప్పుడూ కన్నీటిచుక్కొకటి రాల్చలేదు. కాని ఇప్పుడు శిఖరాగ్రమం దున్నాడు. దాన్నికూడా అధిగమించగలడే ?

సాదరణంగా నా చేయిపట్టుకొని "నన్ను నమ్మరా కమిసార్, రెండురాత్రుళ్ళూ, రెండుపగళ్ళూ నాతో నేనే మల్లయుద్ధంచేసినట్లు బాధపడ్డాను. ఆలోచించాను... ఆలోచించి ఆలోచించాను, తచ్చాడాను, వేసారాను. మా గురించి... మన స్కూల్ లీడరు గురించి... మా గురించి... ఇతర క్రామేడ్స్ ను గురించి... నేను వదులుకోలేను కమిసార్, నేను వదులుకోలేను." అతనావేశంగా చెప్పుకుపోతున్నాడు. "ఎక్కని గురించి ఆలోచిస్తే నేను వ్యధపడ్డా సహించగలను. నేను నిలవగలను. కాని నేను సైన్యంనుంచి పారిపోవాలని ఆలోచిస్తే నే..."

పార్టీ తర్వాత నన్ను అంగీకరిస్తుందా? ఎందుకైతే నా పని కొస్తానా? నా సహచరులు నన్ను తిట్టరా? ఎందుకో వీటిని మాత్రం నేను సహించలేను కమిసార్, సహించలేను!”

నే నతన్ని నమ్మకుండా ఎలా ఉండగలను. తండ్రి కొడుకుల్లా, ఇద్దరం కలిసి జీవించాం, కలిసి పోరాడం. అతనికి మలేరియావస్తే రాత్రుల్లా అతనివక్కనే గడిపేవాణ్ణి. అతనొకసారి యుద్ధంలో బాగా గాయపడినప్పుడు అతన్ని బుజాన్నేను కొని నేనూ దెబ్బతిన్నా మెల్లిగా పాడుకొంటూ వచ్చానే? “నా ప్రతిజీవకణాన్నీ విప్లవానికి ధారపోస్తున్నాను. లేకపోతే నీకూ, ప్రజలకు అగౌరవంచేసిన వాణ్ణివుతాను” అని లీజిన్ ప్రతినబూనాడు. అప్పుడే చెప్పాను “నేను నిన్ను నమ్ముతున్నాను” అని.

లీజిన్ ఇప్పటికీ నెమ్మదిపడ్డాడు. ఆవేశం చాలావరకు తగ్గింది. “నాకు నేనే సత్యవర్తనను గురించి వ్రాసుకొందామనుకొన్నాను. కాని కలం ఆడలా. గత కొద్దిరోజులనుంచి జబ్బువానిలా బాధపడుతున్నాను. ఈ విప్లవసైన్యంలో పుట్టి పెరిగాను. ఇదే నా ఇల్లు, నా సహచరులే నా ప్రియమైన తోబుట్టువులు. వీరందరినీ వదలి చీకటి కోణంలా అజ్ఞాతం నేను బ్రతకలేను... అక్కడ ఎంత ఎనలేని వెండిబంగారాలున్నా. జీవితమంతా తలవొంచే పనిచేయలేను.”

నే నతన్ని విమర్శించి విడమర్చి చెప్పాను. నే చెప్పేది సాంతం శాంతంగా విన్నాడు. రైఫిలు బుజాన తగిలించుకుంటూ “మీరేమీ నన్ను గురించి వ్యధపడకండి కమిసార్ !

పార్టీ ఎక్కడికి పంపితే అక్కడికల్లా వెళ్తాను. సైన్యంలో జేరే
తప్పదు ఏం వ్రాశానో... 'కష్టజీవులకొరకు ఆఖరివరకూ
యుద్ధంచేస్తాను'... అలాగే నిలబడగలను. విశ్వసించండి కమి
సార్" అన్నాడు.

కొద్దిరోజుల తర్వాత మే మక్కడనుంచి మహాప్రస్థానం
సాగించాం. మెల్లి మెల్లిగా శతృవలయాన్ని తప్పుకుంటూ,
తప్పుకుంటూ, ఆ మండుగాలుల కరకుతనాన్ని అనుభవిస్తూ
యాన్స్ సీనదిని దాటాం. అది పందొమ్మిదివందల నలభైనాలుగు
చలికాలం.

VI

పందొమ్మిదివందల నలభై తొమ్మిది! వసంతకాలానికి తిరిగి, షాన్ టుంగ్ రాష్ట్ర) దక్షిణప్రాంతానికి వచ్చాం. తిరిగి యాన్ స్ట్రీ దాటుతున్నాం... కాని ఈమారు నేర్పరులై, అధునికంగా అమర్చబడిన లక్షలాది జనాళి... టియాన్ సిన్ నుంచి నదిదాక నది కిరువైపులా 'గ్రాండ్ కెనాల్' రెండు హస్తాలపై తరంగాలుగా వెల్లువలై దక్షిణానికి ప్రవహిస్తోంది... ఆ మహాజనాళి.

ఒకరోజున అదృష్టవశాత్తు మా డివిజను ఎక్స్ గ్రామానికి దగ్గరనుంచి ప్రయాణం సాగిస్తోంది. అది నడిపొద్దు. విశ్రాంతికి కొద్దిగంటలు ఆగాం. లీజిన్ ఇప్పుడు కెప్టెన్. నా కోసం వచ్చాడు.

“మీ సలహాకావాలి కమిసార్! ఇది ఐడియాలజీకి సంబంధించిన ప్రశ్న.” అతన్ని కూర్చోమని ఆహ్వానించాను.

బహుశా దీన్ని తీసుకురావటమే తప్పేమో?... .. కాని మీకు తెలుసుగదా? మనం పూర్వ చిరపరిచితస్థలానికి దగ్గరగా ఉన్నామని.....?

“అవును. ఇంతలోనే అయిదేళ్ళు గడిచాయి. నే వెళ్ళి అందరూ ఎలాగున్నారో చూడాలనుకొంటున్నట్లున్నావు. బహుశా ?”

“అయినా, అంతేకాదు. నేను మీకు కొంచెం చెప్ప దలిచాను. క్రితంసంవత్సరం ఎక్కో దగ్గరనుంచి జాబువచ్చింది... ఆమె కమ్యూనిస్టుపార్టీలో జేరి పనిచేస్తోంది... .. నే నామెకు సమాధానం వ్రాశాను. కాని తిరిగి ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలులేవు. ఆమె చంపబడిందో ... ఎవరినైనా వివాహం చేసుకుందో ... ఏమో... నే వెళ్ళి చూడాలనుకొంటున్నాను. పై అధికారులు మమ్మల్ని గురించి శ్రమించకక్కర్లేదు... వెళ్ళి చూడాలను కొంటున్నాను.” “నవ్వుతూ తప్పుగాకపోతే, మీరు నాతోవస్తే సంతోషం... మీరు రాదలిస్తే నేనుమా ?” అన్నాడు. నేనింకా ఆలోచిస్తూండగానే డివిజనల్ రాజకీయోద్యోగి వచ్చారు. ఆయన అభిప్రాయమేమిటని అడిగాను. మేం యిదివరలో ఈ గ్రామంలో ఉన్నప్పుడు ఆయన మా బెటాలియన్ కమిసార్ గా ఉండేవారు. నేను ఈ మధ్యనే జరిగినసంగతిని ప్రస్తావిస్తూంటే ఆయనచేతులు వెనకకు కట్టుకొని అటునిటు తిరుగుతూ చివర కిలా అన్నారు.

“మన సహచరులు వారిని వారే క్రమశిక్షాబద్ధులుగా ఉంచుకోగలరని మనం విశ్వసించాలి. నిప్పురవ్వకు భూఖండాన్ని బ్రద్దలుచేసే మందుగుండును అరచేతబట్టి వేలాదిమైళ్ళు తిరిగే మనవారు, ... ఎంతో వర్గచైతన్యం కలవారు... వారినిగురించా... స్వంత విషయాలు ఆలోచించలేదని మనం అనుకోటమా ?

ఏం ? విముక్తి సైన్యంలోనివారు పెళ్ళిచేసుకో కూడదా ? భార్యా బిడ్డల దగ్గరికి ఇంటికి పోకూడదా ? మనం మానవులం... కాదూ మనం ? మనందరికీ తెలుసు. జంగ్-కై-షేక్ ముఠా దోపిడిగాళ్ళవల్లా, అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదులవల్లా, మన స్త్రీలు మలినం గాకుండా వుండాలని మనం పోరాడుతున్నా - భవిష్యత్తులో కార్మిక కర్షక జనావళి... మనతో సహా... నిజమైన వివాహ స్వాతంత్ర్యం అనుభవించాలని మనం పోరాడుతున్నాం. మనమిప్పుడు త్యాగం చేస్తున్నాం... చాలా గొప్ప త్యాగం, చాలాకాలం వరకూ, కాని అది చాల గౌరవప్రదమైన త్యాగం. విప్లవమింకా కొంతకాలం స్వీయసుఖాన్ని త్యజించాలని కోరితే... కోరుతోంది.... మనం, మన సహచరులూ, సంతోష పూర్వకంగా త్యాగంచేయగల చేస్తారు; అనుకుంటున్నాను. ఏమయినా..."ప్రతినిధి కళ్ళు చిలిపిగా మెరిశాయి... "ఆ అమ్మాయిని అతను చూసిరావటం విప్లవానికి ఏ మాత్రం నష్టం కలిగించదను కుంటాను." లీజిన్ వైపు తిరిగి "నీవు నీ స్వాధీనంలో ఉన్నంతవరకూ, ఎవరూ నిన్ను వ్యతిరేకించరను కుంటాను."

ఒక గంటైన తర్వాత నేను, లీజిన్ బయలుదేరాం. విజయోపేతులై తిరిగివచ్చిన సైనికులలో ఈ ప్రాంతీయులకు ప్రథమంగా కనిపించినది మేమే. మమ్మల్ని అందరూ సాదరంగా హర్షంతో ఆహ్వానించారు. ఎదురెండకు చేతులు అడ్డం పెట్టుకొని ఆనందబాష్పాలు తాలుస్తూ పండు ముదుసలులు చిరునవ్వుల్తో తొణికిసలాడారు. పిల్లలు మా వెనకాల తండోప

తండాలుగా నినాదాలిస్తూ అనుసరించారు. పల్లెపల్లెనా ఎర్ర
జండాలు ఎగరేశారు.

మేం తోవలో ఒక పెద్ద పట్టణానికి వచ్చాం. అక్కడ
పెద్ద విజయోత్సవం జరుగుతోంది. అందరూ, మన సైన్యం
ఎప్పుడోస్తోందని ప్రశ్నించారు. మా ఇద్దరికీ మేమే సైన్య
మంతా అయినట్లు-టీ, బిస్కట్లు, ఏమిటేమిటో యిస్తూ ఎంత
గానో ఆహ్వానించారు. మేం త్వరత్వరగా నడక సాగించాం.

కొద్ది సేపటికే “అదిగో అక్కడే” అని లీజిన్
చూపాడు. పంట పొలాలమధ్య పచ్చలపతకంమధ్య మాణి
క్యంలా ఆ గ్రామం కనిపించింది. భూసామి హావ్ ఇంటిమీద
ఎర్రజెండా ఎగురుతోంది. మమ్మల్ని ఆహ్వానించేదులకు,
రైతులంతా ... మా పూర్వ చిరపరిచితులంతా ... ముందు
నిలబడి ఉన్నారు.

ఉన్నట్లుండి, లీజిన్ నాచేయి పట్టుకొని “ఆగండి...
ఒక నిమిషం ఆలోచించ నివ్వండి...” అంటూంటే అతని
చేతి వొణుకును నే నర్థం చేసుకొన్నాను. ఇంతలోనే “సరే...
వెళ్దాం పదండి... కాని నన్నొంటరిగా వదిలిపోకండి... ఆమె
వారితో లేకపోతే ... దయయుంచి... నా కోసమైనా...
ఆమెను గురించి అడుగుతారు గదా?”

రైతులంతా మా చుట్టూచేరారు. వారిలో ఎక్కి
కనిపించలా. నే నడగాలనుకుంటూ ఉండగానే ఒక మధ్య
వయస్కురాలు, మమ్మల్ని పరిశీలనగాచూసి “హేయ్!! ఇది

వరకు మీ రిక్కడున్నారుగదూ” అని పెద్దగా అడిగింది. నే నవునన్నట్లు తల ఊపాను. “అవునవును...నీవే ఆ కమిసార్... నిన్ను...” లీజిన్ ను చూస్తూ “ఓహో! ‘ఎర్మ్మి’...ఎర్మ్మిని చూడటానికి వచ్చావా?...అలాగే, మంచిది అలాగే...” అంటూ ఒక చిన్నపిల్లను పిలిచి వెళ్ళి నీ పడుచుకురాడొచ్చాడని, ఎర్మ్మిని పిలుచుకురమ్మన్నది.

“అక్కలే, మేమే వెళ్తాం. ఆమె ఎక్కడుంది? మీ కనవసరశ్రమ ఎందుకు” అన్నాడు, తొందరగా లీజిన్, టర్కీ కోడిలా ఎరబడ్డవదనంతో. ఆ మధ్యవయసుకరాలు నవ్వుతూ “అదే మంచిదేమో. సరే ముందుకు సాగండి, జిల్లా కార్యాలయంలోనో, సహకారసంఘంలోనో ఉంటుంది. అక్కడ ఎర్రజెండా ఎగురుతోంది” అని చెప్పింది.

లీజిన్, నన్ను త్వరగా వారినుండి పడలాక్కొచ్చాడు. కొయ్యబ్రిడ్జి దాటగానే అతని శరీరమంతా పులకరించింది. ఎదురుగుండా ఎర్మ్మివస్తోంది. చక్కగా సవరించబడిన జుట్టుతో, ఎర్రని ఎరుపైన దుస్తులు ధరించి తలవంచుకువస్తోంటే - అతని శరీరమంతా పులకరించింది. మేం దగ్గరపడగానే, తలఎత్తి మాకు సాదరంగా శాల్యూట్ చేసింది. అప్పుడు నిశ్చేష్టురాలైంది. ఆమె ముఖం సంతోషతరంగాలతో వెలుబికింది.

నిజానికి నోరు అసమానమైనది-ఎంతగానో మాట్లాడా లనుకున్నప్పుడు అది మన మాటవినదు; కళ్ళు దాని పని చేస్తాయి. ఎర్మ్మి కళ్ళల్లో ఇంకా సిగ్గుదొంతరలు దొర్లుతున్నా భీరుత్వంమాత్రంలేదు. స్థాయి, విశ్వాసం కనిపిస్తున్నాయి.

చివరకు నేనే ముందర మాట్లాడాల్సి వచ్చింది. “ఆశ్చర్య పోయావు గదా?”

“ఏమయినా తిరిగొచ్చారు. మా గ్రామం, ప్రతి ఒక్కరూ ఎంతో సుఖంగా ఉన్నాం.... అయ్యో! మర చాను... మీరు అలసిపోయి ఉంటారు, మిమ్మల్ని నిలబెట్టి ఉంచా... రండి గ్రామంలోకి పోయి విశ్రమిద్దరు గాని,”

“వ్యవధిలేదు. మేం త్వరగా వెళ్ళాలి. మన పై న్యం ఈ రోజే ఇటునుంచి వెళ్తుంది” అన్నాడు లీజిన్.

“నాకు తెలుసు... పోయి ఎక్కడ కూర్చుందాం?... ఆ పడవలో కూర్చుంటే... అది మా జిల్లా ప్రభుత్వానిది” అంది ఎర్నీ.

మేం అచిన్న పడవలో ఎక్కేం. నేను గడకర్ర తీసు కున్నాను. కాని నేను ఈ పనిచేసి కొన్ని సంవత్సరాలైంది. నవ్వుతూ ఎర్నీ నా చేతిలోంచి గడకర్ర లాక్కొంది. అతి సులువుగా ఆమె దాని నువయోగించింది. చేపలా సొరబెడతూ నదిమధ్య భాగానికి చేరింది పడవ.

“ఆ ప్రదేశం ఎలా ఉంది?” అంటూ ఎర్నీ అక్కడకు పడవను నడిపింది. అప్పుడే వనంతకాలపు చిరుమొగ్గలు వాస నలు వెదజల్లుతున్నాయి. ఎత్తయిన గట్టుకు దిగువగా ఉండేమో, మిగతా ప్రపంచానికి మేం ఒంటరులం.

బాతులు గుంపులు గుంపులుగా మా దగ్గర సాగిపోతూ మోదాన్ని కూరుస్తున్నాయి. అంతా ప్రశాంతంగా ఉంది. మాలో ఎవరూ ఉలక లేదు. చివరకు లీజిన్ :

“కామ్రేడ్ ఎర్రీ, నా జవాబు అందిందా” అని అడిగాడు.

“లేదు. అదెక్కడో పోయి ఉంటుంది. నేననుకున్నాను నీవు ఎక్కడో....మీ ఇద్దరూ చాలా చిక్కిపోయా రే?”

“సరిగ్గా అయిదేళ్ళు. ఎంతో ప్రయాణం చేశాం. నీకు జ్ఞాపకముందా, మనం చివరిసారిగా కలుసుకోవటం. అప్పుడూ మనం పడవలోనే కలుసుకున్నాం.”

“నీకు తెలుసా, తర్వాత నేనెలా జీవించానో, పడవ ల్లోనే...పడవల్లోనే అంటే నమ్ము. నిజంగా ఒకటి రెండూ కాదు, మూడు సంవత్సరాలు, నన్ను రక్షించింది పడవలే.”

దానిని గురించి అంతా చెప్పమనీ, అది తెలుసుకునేందుకే మేము అచ్చటికి వచ్చామనీ చెప్పాను.

ఆమె వెనకకు అనుకొని, కొద్దిగా తలవైతి మొదలు పెట్టింది:

“అదో పెద్దకథ. పందొమ్మిదివందల నలభై నాలుగులో మన ప్రధానసైన్యాలు ఇచ్చటినుంచి వెళ్ళినతర్వాత వర్తిస్తు లన్నీ మారిపోయాయి. విషమించాయి కూడాను. భూస్వామి హావ్, వాడికొడుకు కొంతమంది ద్రోహులతో తిరిగివచ్చారు. అధికపన్నులు వసూలు చేయటమేనా! ఉన్నదంతా దోచు కున్నారు. పిల్ల కారునంతనీ కొమింగ్టాంగ్ సైన్యంలో జేర మని బలవంతం చేశారు. ధాన్యం దోచుకోవడం, ఇళ్ళు తగలెట్టటం వారి ముఖ్యకార్యక్రమం. వారొచ్చినప్పుడల్లా వాకి లూడ్చి కళాబు జల్లి నల్ల నట్టిలు చేసేవారు. అప్పటికే నేను మహిళాసంఘంలో పనిచేస్తున్నాను. జిల్లా కార్యాలయంవారు

నేను గ్రామంలో ఉంటే, హావ్ నామీద వగదీర్చుకోటానికి ఎంతైనా చేసాడని, గెరిల్లాలుగా పనిచేస్తోన్న మహిళాదళంకు నన్ను పంపారు. ఆ కాలంలో మోటారుబోట్లలో కొమింట్యాంగ్ పై నికులు నదంత కాపలా కాస్తుండేవారు, ప్రతిరాత్రి ఏదో ఒక గ్రామం తగలపెట్టబడేది. నేనొక చిన్నపడవలో నాచుకొండలమధ్య దాక్కున్నాను. ఎప్పుడూ దాకోవటమే. అప్పుడు నాకు తెలుసు. మీరూ, మన పై న్యం, గాలి దుమారాల్లో కఠినశీతోష్ణస్థితిలో ప్రయాణం సాగిస్తున్నారని మేం, ఆడవాళ్ళం చేయగలిగినదంతా చేసేవాళ్ళం. పడవలలో సందేశాలు అందజేయడం, బ్రిడ్జిలు పడగొట్టడం, రోడ్లుపాడు చేయడం...ఇలాంటివెన్నో చేసేవాళ్ళం. ఇక్కడి వారినంతా సంఘటితపరచి, సభలు జరిపేవాళ్ళం. చేతబల్లెం, బెల్టుకు చేతి బాంబులు ధరించే దాన్నికూడాను, రెండు సం॥రముల క్రితం మీరెక్కడ సెంట్రీలనుంచాలో, సరిగ్గా అక్కడే ఆ చెట్టుక్రిందే నేను సెంట్రీగా నిలబడేదాన్ని.”

“హావ్ మా తండ్రిదగ్గర కెళ్ళి నన్ను తిరిగి తీసుకొస్తే మా కుటుంబాన్ని రక్షిస్తానన్నాడు. కాని మాతండ్రి, చచ్చినా సరే గాని ఇంటికిరావద్దని మా తమ్మునిచేత కబురుపంపాడు. తర్వాత మాయిల్లు తగలెట్టారు. మా తల్లితండ్రులు మజ్ వాన్స్ కు పారిపోయారు. ఇప్పుడదే మా ఇల్లు. అక్కడే ప్రభుత్వము మాకు పొలం పుట్రాయిచ్చింది. మళ్ళీ సుఖమైన కుటుంబజీవనం గడుపుతున్నాం. కాని ఆ రోజుల్లో మాగ్రామం ఎంతో కష్టదశ ననుభవించింది. నేను నేనే ఎంతగానో..... శత్రువుకు తుపాకులున్నాయి. మాకూ ఉన్నాయి. వాటిని

గురించి మాకేం భయంలేదు. మా స్కాడ్ నాయకురాలు
 వ్యవధి దొరికినప్పుడల్లా నాకు అక్షరాలు నేర్పేది. అలా అలా
 చదువు సాగించాను. ఆమె మాకు వార్తాపత్రికలు చదివి విని
 పించేది. ఒకరోజు మీ యూనిట్ని గురించి చదివింది, అప్పుడు
 మీరు షాన్ టున్స్ లో ఉన్నారు. శతృబలగాలన్నా మీ మీద
 విరుచుకుపడుతున్నాయి... కుంభవృష్టి... కొండలనుండి ఆకాశ
 గంగలు పరుగులెత్తుతున్నాయి... ఆకలితో, కాళ్ళు బొబ్బలెక్కి
 తోళ్ళూడి రక్తం కాదుచున్నా, ఆ బురద రోడ్లమ్మట ముందుకు
 సాగుతున్నారు మీరు. నీవు ఆకొండ నెక్కుతోవుంటే పడిన
 ఆ నెత్తుటి ఆనమాళ్ళు... నేనామె నడిగి ఆ రిపోర్టుపడ్డ కాగితం
 తీసుకున్నాను. అది ఎల్లప్పుడూ నాతోనే ఉంటుంది. అన్నిటి
 కంటే ఘోరమయినది క్రితం చలికాలం గ్రామాలనిండా
 కొమింగ్ టాంగ్ సైనికులు జేరారు. నీటిపై పడవలలోనే
 మా ఉనికి. మంచుకురిసి, మా పడవలు మంచుగడ్డలో కూరుకు
 పోయాయి. కొయ్యిబారిన రొట్టెతప్ప తినేందుకు ఏమీలేదు.
 తడిసి ముద్దయిన వరిగడ్డిమీద పడవల అడుగుభాగంలో గరుడు
 గట్టి బరిలో అలాగే నిద్రించే వాళ్ళం. నీవు నన్ను పడవలో
 నుంచి రక్షించిన సంగతి జ్ఞాపకం చేసుకొనేదాన్ని. మీరు
 షాన్ టున్స్ కొండలలో పడుతున్న బాధలను గురించి తలపోసే
 దాన్ని. అయినా అన్నిటిని ఓర్చుకొని అంతిమ విజయానికి
 మీరెలా పోరాడుతున్నారో మననం చేసుకొనేదాన్ని. మీరు
 తప్ప తిరిగివస్తారని నా విశ్వాసం, ప్రతికఠిని దాన్ని తిరిగి
 తిరిగి చదువుకునేదాన్ని. చీకటిలో అక్షరాలు కనిపించక

పోయినా నీ మూర్తే కనిపించేది. నే కోరుకొనేదాన్ని... నీవు గర్వించ దగిన...”

లీజిన్ చూస్తూ ఆమె చిరునవ్వు నవ్వింది. ఆమె కళ్ళలో ఆనంద భాషాలు ఆణిముత్యాలా మెరుస్తున్నాయి. “తర్వాత అంతా బాగుపడింది. మన సైన్యం వలయంలో శత్రువును బిగించి ఉచ్చును దగ్గరసా నొక్కింది. భూస్వామి హావ్ ను అరెస్టు చేశాం. నల్లబై ఎనిమిది చలికాలంలో మీరు నిర్ణయాత్మకమైన యుద్ధం చేసి ఉత్తర చైనా మైదానాలలో విజయం సాధించారు. దాంతోనే, మేం నిజంగా నిలవదొక్కుకున్నాం, నమ్మలేకుండా ఉన్నామంటే నమ్ము — నేడు మిమ్మల్ని బహిరంగంగా రోడ్డుమీదే ఆహ్వానిస్తున్నామంటే — “కన్నీళ్లు తుడుచుకొంటూ నవ్వులో గాలిలో తేలిపోయింది.

“ మరి మీరూ చెప్పండి మీ గురించి ”

గట్టునుంచి నినాదాలు మారు మ్రోగుతున్నాయి. సూర్యాస్తమానం బంగారుఛాయలతో ఆకాశం మెరుస్తోంది. ఉత్తరాన్నుంచి సైనికులంతా క్రమ వరుసలో వస్తుంటే ముందుగా అగ్రదళం నడుస్తోంది.

“ మేం ఏం చెప్పగలం. మాకంటే మీరే ముందుకు పురోగమించారు. ఇన్నిసం॥లూ మేం పోరాడుతున్నాం, జయిస్తున్నాం, ముందుకు సాగుతున్నాం, అంతే.” అంటూ లీజిన్ కేసి తిరిగి నవ్వాడు.

నే నర్థం చేసుకున్నాను. “కామ్రేడ్ లీజిన్ ని నన్ను పరిచయం చేయనియ్యి ఎక్కో. మా ఆరో కంపెనీ కెప్టెన్,

పీపుల్స్ హిరో సెకండ్ క్లాస్. ఉత్తరమైదనపు ఆయుధంలో లీజిన్, అతని సహచరులూ, ఒక శత్రురెజిమెంటుకు రెజిమెంటునే పట్టుకున్నారు. గుట్టలకొలదీ ఆయుధాలు స్వాధీనం చేసుకున్నారు. అయినా ఈ కామ్రేడ్ ఇదివరకు కంటే వినయ సంపన్నుడు. పతకం బహూకరింపబడిన నాటినుంచి అతనికి ధరించటానికి ధైర్యమే లేదు.”

“ఛా...అదేమిటి. పోతుండేమోనని తప్పితే...”

“నే నది చూడవచ్చునా?” అడిగింది ఎర్మ్మి పసితనంగా.

నిశ్శబ్దంగా జోబులోంచి తీసి ఆమె చేతిలో పెట్టాడు. అరచేతిలో అలా ఉంచుకుని సూర్యరశ్మిలో దాన్ని ఆమె చూసి మురిసిపోయింది. ఇప్పటికీ మా పై న్యాలు దగ్గర వచ్చేస్తున్నాయి. ఎర్మ్మి తల ఎత్తి లీజిన్ మొఖంలోకి చూసింది. ఆమె కళ్ళలో తృప్తి, సంతోషం, గర్వం తాండవమాడుతున్నాయి.

నేను లేచి, చివరంటావచ్చి, గడకర్ర చేతబట్టాను. నది మధ్యకు వచ్చాం. అప్పటికే చమటలలో నా చొక్కా తడిసింది. ఆ పనిలో నన్ను చూస్తే ఎవరికైనా నవ్వు పుట్టచ్చు. కాని వారు నన్ను చూసి నవ్వాలా - వారి సంభాషణలో వారున్నారు. నే విన్నాను - లీజిన్ దృఢ గాత్రంతో మృదువుగా చెప్పటం.

“విప్లవ ప్రతిఘాతమైన పని వదీ నేను చేయలేదు ఎర్మ్మి! నేనందుకు గర్విస్తున్నాను.”

“నీవు అలా చెప్పనక్కరలేదు లీజన్. నీ వతకమే చెప్తాంది. ఇక నీవు పెట్టుకువీరాలి.” అంటూ దానిని ధరింప జేసి అతన్ని మింగేటట్లుగా పరికించి చూసింది.

పానకంలో పుడకలా నేచున్నానని చాలా కించపడ్డాను. పెద్దపెద్ద విసుకులతో వడవను వేగంగా నడిపాను. పై నికు లంతా నవ చైనా నిర్మాతల్లారా ముందుకు మున్నందునకే, అని గానం చేస్తూ వస్తున్నారు. సూర్యుడు నిప్పు బంటిలా ఆకాశపు టంచున వేలాడుతున్నాడు. ఆ విజేతలు చైనా వ్రజల జేజేలందుకుంటూ పిడుల్లా దక్షిణా పథాన పురోగమిస్తున్నారు.

మహానగర పంచాయితీ పుస్తకాల పరిశీలనావట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA127B173
పుస్తకం పేరు	మడిగుండం
తారీఖు	30/10/24
ముందు లెక్క	NO
వెనుక లెక్క	NO
మొత్తం పేజీలు	79
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	2
లేని పేజీలు	no
తయారు చేసినది	AKSHAYA
పేజీలు విడదీసినది	Bahini
స్కాన్ చేసినది	pragathi
పరీక్ష చేసినది	pragathi
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	good